

BIRŽELIO 3-21

3-21 JUNE

LRT
KVIEČIA

Vilniaus
festivalis
2016

VILNIAUS FESTIVALIS 2016

Planety takas *Birželis danguje ir muzikoje*

Path of the Planets. June in the Sky and Music

VILNIUS FESTIVAL 2016

Planetų takas

Birželis danguje ir muzikoje

Birželio 3–21 d.

3 – 21 June

---

www.vilniusfestival.lt

Dvidešimtas Vilniaus festivalis sveikina savo klausytojus, kas vasarą sugrįždamas dovanoti jiems išskirtinius muzikinius įvykius. Nenorėtume dairytis atgal, tačiau minėdami dviejų dešimčių metų sukaktį, negalime neprisiminti tų ryškių asmenybių, kurios nuo pradžių lydėjo festivalį ir dalyvaudamos kūrė jį, padėjo tapti didžiausia muzikos švente Lietuvoje.

Prieš dvidešimt metų festivalio pradžią paskelbė maestro Mstislavo Rostropovičiaus mostas – tuomet jis dirigavo Sergejaus Prokofjevo baletą „Romeo ir Džuljeta“

Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro scenoje. Dar vienas Vilniaus festivalio simbolių – lordas Yehudi Menuhin, dalyvavęs ir pirmajame, ir vėlesniuose Vilniaus festivaliuose. Šiame būtume jį sveikinę šimto metų sukakties proga. Šie korifėjai – tarsi arkos tarp dabarties ir praeities, niekada nepamiršiu bendravimo su jais džiaugsmo, jų humanizmo. Dvidešimtajame Vilniaus festivalyje jiems skiriame koncertus. Tai mūsų tradicija, besitęsianti jau ilgą laiką.

Vilniaus festivalis nuo pat pradžių siekė Lietuvos publikai pristatyti ryškiausias pasaulio muzikos asmenybes ir kolektyvus, naujus veidus ir kūrinius. Tad ir šiame, jubiliejiniame, festivalyje pristatome išskirtinius muzikus. Džiaugiuosi dėl visų vienuolikos koncertų, nes kiekvienas jų turi savo intrigą ir žavesio. Tačiau itin džiugu, kad po kurio laiko grįžtame prie kertinių idėjų, kurias įgyvendinti buvo privalu pirmuosiuose festivaliuose: pasaulinės žvaigždės, garsaus simfoninio orkestro, festivalio užsakymo lietuvių kompozitoriui koncertų.

Esu dėkingas visiems žmonėms, kartu kūrusiems festivalį, jame dalyvavusiems, klausiusiems jo koncertų. Neabejoju, kad ir šis, dvidešimtas, Vilniaus festivalis bus išskirtinė muzikos šventė.

Gintautas Kėvišas
Vilniaus festivalio vadovas

The Vilnius Festival salutes the listeners for twentieth time. Every summer it returns to present exceptional music events. Celebrating our twentieth anniversary we have no intention to look back however we cannot bypass those profound personalities who have chaperoned the Vilnius Festival since its inauguration and by sharing their brilliance helped to foster it to become a superb music celebration in Lithuania it is today.

Twenty years ago the Vilnius Festival was launched by Maestro Mstislav Rostropovich – then he led Sergei Prokofiev's ballet *Romeo and Juliet* at the Lithuanian National Opera and Ballet Theatre. Yet another symbol of the Vilnius Festival is Lord Yehudi Menuhin, who appeared in the inaugural as well as later editions of the Vilnius Festival. This year we would have congratulated him on his hundredth birth anniversary. These coryphées weld present and past like an arch, I will never forget the joy of liaison with them and their humanism. In the twentieth Vilnius Festival we dedicate concerts to them. This is our tradition that we have carried on for a long time.

From its very beginning the Vilnius Festival sought to introduce the world's foremost music personalities and collectives, new faces and works to Lithuanian audience. And this time we stay true to our aspiration. I am happy with all eleven concerts for each of them has its intrigue and charm. But I am especially delighted that we return to the key ideas, which had to be adhered to in our first

Festivals: concerts presenting world stars, acclaimed symphony orchestra and the Vilnius Festival's commission for a Lithuanian composer.

I am grateful to everyone who played a part in the creation of the Vilnius Festival, as well as participated in and attended the concerts. I have no doubt that the twentieth Vilnius Festival will again be an exceptional music celebration.

Gintautas Kėvišas
Director of the Vilnius Festival

*Daug stebuklų yra pasaulyje,
tik ne visiems jie prieinami;
vieniems dėl to, kad jų negirdi
ir nemato, kitiems dėl to, kad
jų nesupranta.*

(Mikalojus Konstantinas Čiurlionis)

Laiko patikrinta muzika, kultūros naujienos ir analizė,
susitikimai su menininkais – radijo stotis LRT KLASIKA.

Alytus 102,8	Ignalina 99,6	Nida 103,3	Tauragė 107,4	Vilnius 105,1
Anykščiai 104,4	Joniškis 94,4	Panevėžys 105,3	Telšiai 107,0	Visaginas 100,4
Biržai 87,5	Kaunas 96,2	Plungė 105,0	Ukmergė 101,7	
Dieveniškės 106,4	Klaipėda 105,3	Skuodas 103,5	Utena 107,8	
Druskininkai 103,7	Mažeikiai 101,8	Šiauliai 103,4	Varėna 105,3	

TURINYS | CONTENTS

1. Festivaliokalendorius Festivalcalendar.....	8
2. Koncertai (LT).....	10
3. English Programme (EN)	84
4. Bilietų pardavimo informacija Ticketing information.....	109
5. Papildoma informacija lankytojams Visitor information.....	110

3 penktadienį, 19 val.
Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre
Festivalio pradžios koncertas su Angela Gheorghiu
ANGELA GHEORGHIU (sopranas)
MARIUS BRENCIU (tenoras)
Dirigentas CIPRIAN TEODORASCU
LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO SIMFONINIS ORKESTRAS

5 sekmadienį, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje
Faustas Latėnas. Muzika kaip teatras
Kompozitoriaus, Lietuvos nacionalinės premijos laureato FAUSTO LATĖNO 60-mečio autorinis koncertas

7 antradienį, 19 val.
Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre
Budapešto festivalio orkestras sveikina Vilnių
BUDAPEŠTO FESTIVALIO ORKESTRAS
Muzikos vadovas ir dirigentas IVÁN FISCHER
Solistas DÉNES VÁRJON (fortepijonas)

9 ketvirtadienį, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje
Simfonija Mstislavo Rostropovičiaus atminimui
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Solistas ŽILVINAS BRAZAUSKAS (klarnetas)
Dirigentė KERI-LYNN WILSON

10 penktadienį, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje
Mozartas pagal B'Rocką
Baroko orkestras B'ROCK
Solistas ir meno vadovas ALEXANDER MELNIKOV (istorinis fortepijonas)

12 sekmadienį, 19 val.
Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre
Jules Massenet. Opera „Manon“
Muzikos vadovas ir dirigentas CYRIL DIEDERICH

13 pirmadienį, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje
„Metų laikai“ lordo Yehudi Menuhino 100-mečiui
LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
Meno vadovas, dirigentas ir solistas SERGEJ KRYLOV (smuikas)

15 trečiadienį, 19 val.
Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre
Hectoro Berliozo Requiem. Prabilkite, dangūs
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Solistas GUSTAVO PORTA (tenoras)
KAUNO VALSTYBINIS CHORAS
LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO CHORAS
LIETUVOS KARIUOMENĖS ORKESTRO GRUPĖ
Dirigentas CYRIL DIEDERICH

18 šeštadienį, 19 val.
Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre
Giuseppe Verdi. Opera „Don Karlas“
Muzikos vadovas ir dirigentas PIERRE VALLET

20 pirmadienį, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje
Rečitalis „Dvilypumas“
MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

21 antradienį, 19 val.
Koncertų salėje „Compensa“
„Maraca & his Latin Jazz All Stars Septet“
(„Maraca ir jo Lotynų Amerikos džiaz žvaigždžių septetas“)
Trumpoji džiazo naktis
ORLANDO VALLE MARACA (fleita, grupės vadovas, aranžuotojas) ir jo septetas

3 Friday, 7 pm
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre
Opening Concert with Angela Gheorghiu
ANGELA GHEORGHIU (soprano)
MARIUS BRENCIU (tenor)
Conductor CIPRIAN TEODORASCU
LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLETTHEATRE ORCHESTRA

5 Sunday, 7 pm
Lithuanian National Philharmonic Hall
Faustas Latėnas. Music as Theatre
A concert to mark the 60th birthday of the composer FAUSTAS LATĖNAS, a recipient of the Lithuanian National Prize

7 Tuesday, 7 pm
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre
The Budapest Festival Orchestra Salutes Vilnius
BUDAPEST FESTIVAL ORCHESTRA
Conductor IVÁN FISCHER
Soloist DÉNES VÁRJON (piano)

9 Thursday, 7 pm
Lithuanian National Philharmonic Hall
In Memoriam Mstislav Rostropovich
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Soloist ŽILVINAS BRAZAUSKAS (clarinet)
Conductor KERI-LYNN WILSON

10 Friday, 7 pm
Lithuanian National Philharmonic Hall
Mozart According to B'Rock
B'ROCK ORCHESTRA
Soloist and artistic director ALEXANDER MELNIKOV (historic piano)

12 Sunday, 7 pm
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre
Jules Massenet. Manon
Artistic director and conductor CYRIL DIEDERICH

13 Monday, 7 pm
Lithuanian National Philharmonic Hall
The Four Seasons. To mark the centenary of the birth of Lord Yehudi Menuhin
LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
Artistic director, conductor and soloist SERGEI KRYLOV (violin)

15 Wednesday, 7 pm
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre
Hector Berlioz. Requiem. Speak Out, You Heavens
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Soloist GUSTAVO PORTA (tenor)
KAUNAS STATE CHOIR CHORUS OF THE LITHUANIAN NATIONAL OPERA
LITHUANIAN ARMED FORCES ORCHESTRA
Conductor CYRIL DIEDERICH

18 Saturday, 7 pm
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre
Giuseppe Verdi. Don Carlos
Artistic director and conductor PIERRE VALLET

20 Monday, 7 pm
Lithuanian National Philharmonic Hall
Duality. A recital by Mūza Rubackytė
MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

21 Tuesday, 7 pm
Compensa Concert Hall
Maraca and his Latin Jazz All Stars Septet
The Fleeting Night of Jazz
ORLANDO VALLE MARACA (flute, leader, arranger) and his Septet

Birželio 3

penktadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinis operos
ir baleto teatras

Festivalio pradžios koncertas su Angela Gheorghiu

LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO
simfoninis orkestras

Muzikos vadovas Robertas Šervenikas

ANGELA GHEORGHIU (sopranas, Rumunija)

MARIUS BRENCIU (tenoras, Rumunija)

Dirigentas **CIPRIAN TEODORAȘCU** (Rumunija)

Koncerto mecenatas – Gediminas Kuprevičius

PROGRAMA

I

GEORGES BIZET (1838–1875)

Operos „Karmen“ uvertiūra
Griežia LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS
IR BALETO TEATRO simfoninis orkestras

GIUSEPPE VERDI (1813–1901)

Duetas „Parigi o cara“ iš operos „Traviata“
Dainuoja: ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

ARRIGO BOITO (1842–1918)

Arija „L'altra notte“ iš operos „Mefistofelis“
Dainuoja ANGELA GHEORGHIU

GIUSEPPE VERDI (1813–1901)

Arija „Ah, la paterna mano“ iš operos „Makbetas“
Dainuoja MARIUS BRENCIU

PIOTR ČAIKOVSKIJ (1840–1893)

Polonezas iš operos „Eugenijus Oneginas“
Griežia LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS
IR BALETO TEATRO simfoninis orkestras

FRANCESCO CILEA (1866–1950)

Arija „Del sultano amuratte m'arrendo all'imper“
iš operos „Adriana Lekuvrer“
Dainuoja ANGELA GHEORGHIU

GIACOMO PUCCINI (1858–1924)

Duetas „O soave fanciulla“ iš operos „Bohema“
Dainuoja: ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

II

GEORGES BIZET (1838–1875)

IV veiksmo antraktas iš operos „Karmen“
Griežia LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS
IR BALETO TEATRO simfoninis orkestras

GAETANO DONIZETTI (1797–1848)

Duetas „Caro elisir“ iš operos „Meilės eliksyras“
Dainuoja: ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

GEORGES BIZET (1838–1875)

Habanera iš operos „Karmen“
Dainuoja ANGELA GHEORGHIU

PIOTR ČAIKOVSKIJ (1840–1893)

Arija „Куда, куда вы удалились“
iš operos „Eugenijus Oneginas“
Dainuoja MARIUS BRENCIU

JOHANNES BRAHMS (1833–1897)

„Vengrų šokis“ Nr. 5
Griežia LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO
simfoninis orkestras

ALFREDO CATALANI (1854–1893)

Arija „Ebben, ne andro“ iš operos „La Wally“
Dainuoja ANGELA GHEORGHIU

FRANZ LEHÁR (1870–1948)

Duetas „Lippen schweigen“ iš operetės „Linksmoji našlė“
Dainuoja: ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

Atlieka:

LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO simfoninis
orkestras. Dirigentas CIPRIAN TEODORAȘCU (Rumunija)

Superžvaigždė **ANGELA GHEORGHIU**, viena talentingiausių mūsų laikų operos solistė, gimė nedideliame Rumunijos mieste Adžude. Jau vaikystėje pasireiškė išskirtinis mergaitės muzikalumas, buvo akivaizdu, kad ji taps dainininke. Būsimoji scenos žvaigždė mokėsi Bukarešto muzikos mokykloje, vėliau tame pačiame mieste baigė Nacionalinį muzikos universitetą (M. Barbu kl.).

Tarptautinėje scenoje A. Gheorghiu pasirodė 1992-aisiais „Bohemoje“ Londono karališkajame operos teatre „Covent Garden“. Tais pačiais metais debiutavo ir Niujorko „Metropolitan Opera“ teatre bei Vienos valstybinėje operoje. 1994 m. „Covent Garden“ teatre ji pirmą kartą atliko milžiniško pasisekimo sulaukusį Violetos vaidmenį „Traviatoje“ – BBC atšaukė įprastą televizijos programą, kad galėtų tiesiogiai transliuoti šį spektaklį, o seras G. Solti per vieną repeticiją sakė: „Aš verčiau. Turėjau išeiti iš salės. Ši mergina – nuostabi. Ji gali padaryti absoliučiai viską“. Spektaklį filmavo ir įrašų parengė „Decca“. Laikraščiai ir žurnalai išsyk paskelbė: „Užgimė nauja žvaigždė!“. Nuo tada A. Gheorghiu nuolat pagedaujama viso pasaulio operos teatruose ir koncertų salėse.

1999 m. solistė itin sėkmingai dalyvavo koncerte „Michaelas Jacksonas ir draugai“ Miunchene, dainavo atnaujinto „Covent Garden“ teatro atidarymo renginyje. Įsimintiniausi pasirodymai – Venecijos „Teatro Malibran“, naujojo Valensijos operos teatro atidaryme, koncerte Ispanijos karalienės Sofijos garbei. 2002 m. birželio 1 d. A. Gheorghiu dalyvavo

karalienės Elžbietos II jubiliejui skirtame koncerte „Prom at the Palace“, įvairiomis progomis dainavo Jo Didenybei Vello princui, 2003 m. – Nobelio taikos premijos koncerte. 2000 m. grūdį A. Gheorghiu atliko pagrindinį vaidmenį Benoit Jacquot režisuotame muzikiniame filme „Toska“, kuris buvo parodytas viso pasaulio kino teatruose ir sulaukė itin didelio publikos ir kritikų pripažinimo: „Tai viena jausmingiausių Toskų, kokią tik galima įsivaizduoti... Angelos Gheorghiu aistra ir grožis idealiai tinka šiam vaidmeniui; tai derinys geriausių broožų, kuriuos matėme Kalas ir Tebaldi interpretacijose“ („Opera News“). 2001 m. solistė dalyvavo filmo premjeroje Venecijos kino festivalyje. Taip pat ji vaidino Džuljetą filme „Romeo ir Džuljeta“ (DVD, „Online Classics“).

2006 m. sausį A. Gheorghiu triumfavo „Traviatos“ pastatyme Niujorko „Metropolitan Opera“ teatre. Po trijų mėnesių Milano „Teatro alla Scala“ surengė rečitalį, o gegužės mėnesį jos pasirodymu buvo atidarytas Kanų kino festivalis. 2006 m. birželį solistė pirmą kartą dainavo specialiai jai sukurtą pagrindinį vaidmenį operos „Toska“ naujame pastatyme „Covent Garden“ teatre. 2007 m. grįžo į „Bohemos“ spektaklius Vienos valstybinėje operoje, Romoje ir Milane atliko Violetos vaidmenį „Traviatoje“, dainavo operoje „Simonas Bokanegra“ ir „Traviatos“ šventiniame spektaklyje „Metropolitan Opera“, o „Bohemos“ tiesioginę transliaciją iš šio teatro viso pasaulio kino teatruose žiūrėjo daugiau kaip pusantro milijono žmonių. Tarp kitų svarbių spektaklių transliacijų – „Traviata“ Milane ir Romoje, „Kregždutė“ San Franciske ir Niujorke. 2007 m. A. Gheorghiu dalyvavo didelės sėkmės sulaukusiuose

koncertuose Paryžiuje („Salle Pleyel“ ir „Palais Garnier“) ir Los Andžele. Tų pačių metų rugsėjį solistė atliko pagrindinį vaidmenį pasaulinėje V. Cosma'os operos „Marius ir Fani“ premjeroje Marselyje. 2010 m. ji itin sėkmingai debiutavo naujame F. Cilea'os operos „Adriana Lekuvrer“ pastatyme „Covent Garden“ teatre. „The Observer“ rašė: „Sunku įsivaizduoti, kad kažkas galėtų padainuoti šią partiją geriau nei Angela Gheorghiu. Jos plunksnos lengvumo balsas be galo minkštas, tačiau jame slypi tikrų tikriausias plienas. Visa tai puikiai dera su nepaprastai lanksčiais sceniniais judesiais. Ši solistė yra aktorė iš prigimties.“ 2011 m. liepą A. Gheorghiu, dalyvaujant visam būriui vokalo žvaigždžių, atliko pagrindinį vaidmenį „Toskoje“, dirigavo Antonio Pappano, o per Londono karališkojo operos teatro kino sezoną šimtams pasaulio teatrų buvo transliuojami spektakliai, kuriuose žėrėjo primadonos talentas: tai „Faustas“, „Adriana Lekuvrer“ ir „Toska“. 2012 m. birželį solistė atšventė dvidešimtąsias savo debiuto minėtame teatre metines dainuodama „Bohemoje“.

Tarp ryškiausių A. Gheorghiu darbų operos scenoje pastarąjį dešimtmetį – itin didelio pripažinimo sulaukę vaidmenys spektakliuose „Kregždutė“ ir „Pajacai“ („Covent Garden“), „Romeo ir Džuljeta“ (Zalcburgo festivalis ir „Choregies d'Orange“), „Faustas“ („Metropolitan Opera“, „Covent Garden“ ir Monte Karlo opera), „Simonas Bokanegra“ („Covent Garden“). 2015 m. kovą ji pirmą kartą dainavo Šarlotės partiją J. Massenet „Verteryje“. A. Gheorghiu taip pat surengė rečitalių Zalcburgo festivalyje ir Vienos „Musikverein“, pasirodė Karalienės Beatričės jubiliejaus šventiniame koncerte

Amsterdame, Naujųjų metų sutikimo koncerte Niujorke, Londono arenoje „O2“ su P. Domingo, dalyvavo amfiteatro „Katara“ atidarymo koncerte Dohoje, Buenos Airių „Teatro Colón“ šventiniame koncerte ir kt. Artimiausi A. Gheorghiu planai – koncertai Europoje ir JAV, operos spektakliai Vienoje („Toska“), Buenos Airėse ir Palerme („Adriana Lekuvrer“).

Pirmą išskirtinį įrašų kontraktą solistei 1995 m. pasiūlė „Decca“. Kompanija išleido kelis jos įdainuotus DVD („Traviata“ su „Covent Garden“, „Meilės eliksyras“ su Liono opera „Bohema“ su Milano „Teatro alla Scala“) bei CD („Arijos“ su Turino „Teatro Regio“ orkestru, „Verdi herojės“ su Milano G. Verdi simfoniniu orkestru, „Mano pasaulis“ ir „Misterija“ su Londono filharmonijos orkestru). 1998 m. A. Gheorghiu pasirašė kontraktą su „EMI Classics“. Šioje kompanijoje solistė su R. Alagna įrašė duetų ir arijų albumą (su „Covent Garden“ orkestru) bei albumą „Verdi dviem“ (su „Berliner Philharmoniker“ orkestru ir C. Abbado), retai atliekamą G. Puccini operą „Kregždutė“ su Londono simfoniniu orkestru, Ch. Gounod „Romeo ir Džuljetą“ bei G. Bizet „Karmen“ su Tulūzos Kapitolijaus nacionaliniu orkestru, G. Puccini „Džanį Skikį“, G. Verdi „Trubadūrą“ ir J. Massenet „Verterį“ su Londono simfoniniu orkestru, J. Massenet „Manon“ su Briuselio simfoniniu orkestru, Karalienės Beatričės jubiliejinį koncertą Amsterdame (CD ir DVD) bei rečitalį Milano „Teatro alla Scala“. Buvo padaryti koncerto „Vasaros vakaro klasika“ su Dresdenu „Staatskapelle“, G. Verdi *Requiem* su „Berliner Philharmoniker“ ir rečitalio „Covent Garden“ scenoje įrašai, išleisti CD ir DVD formatais, o 2008 m. įrašytas G. Puccini arijų

rečitalis dar kartą pademonstravo stebėtiną A. Gheorghiu muzikalumą.

Tarp naujausių solistės įrašų – P. Mascagni „Draugų žis Fricas“ ir U. Giordano „Fedora“ („Deutsche Grammophon“), 2011 m. „EMI Classics“ išleido du DVD: „Kregždutės“ atlikimą Niujorko „Metropolitan Opera“ (2009) ir „Faustą“ „Covent Garden“ teatre (2004). 2011 m. lapkritį pasirodė albumas „Marijos Kalas atminimui“ – geriausių prancūziško ir itališko repertuaro arijų kolekcija (Karališkajam filharmonijos orkestrui dirigavo M. Armiliato). 2012 m. išleistas „Adrianos Lekuvrer“ DVD įrašas (2010, „Covent Garden“). 2014 m. kovą „Warner“ išleido jubiliejinį rinkinį „Angela Gheorghiu – autografų kolekcija“, sudarytą iš 8 CD ir 1 DVD.

Visi solistės įrašai sulaukė puikių atsiliepimų ir buvo įvertinti daugybe apdovanojimų, tarp kurių – „Gramophone“, „Diapason d'Or“, Prancūzijos „Choc du Monde de la Musique“, Belgijos „Cecilia“, Vokietijos „Deutsche Schallplattenkritik-Preis“, „Echo“, Italijos „Musica e dischi“, JAV kritikų apdovanojimai ir kt. 2001 ir 2010 m. „Classical Brit Awards“ suteikė A. Gheorghiu Metų solistės titulą.

A. Gheorghiu laimėjimai buvo įvertinti Paryžiaus miesto „La Medaille Vermeille“, Prancūzijos kultūros ministerija ir gimtoji Rumunija suteikė jai „Officier de l'Ordre des Arts et Lettres“ ir „Chevalier de l'Ordre des Arts et Lettres“ titulus. 2010 m. jai buvo suteiktas garbingas Jasų menų universiteto (Rumunija) garbės daktaro laipsnis ir aukščiausias Rumunijos prezidento

skiriamas įvertinimas „Rumunijos žvaigždė“. 2012 m. Jo Didenybė Karalius Mykolas I įteikė solistei karališkąjį ordiną „Nihil Sine Deo“ už Rumunijos kultūros vertybių garsinimą visame pasaulyje. 2014 m. Gheorghie Dima muzikos akademija (Rumunija) suteikė dainininkei garbės daktaro laipsnį.

Iš Rumunijos kilęs tenoras **MARIUS BRENCIU** šiuo metu gyvena Briuselyje. Jis studijavo Bukarešto muzikos universitete, 2001 m. laimėjo prestižinį BBC Kardifo pasaulio dainininkų konkursą. 1997 m. debiutavus Don Oktavijaus vaidmeniu W. A. Mozarto operoje „Don Žuanas“ prasidėjo itin sėkminga jauno menininko karjera, nuvedusi į svarbiausius pasaulio operos teatrus, tarp kurių – Niujorko „Metropolitan Opera“, Vienos ir Berlyno „Staatsoper“, „Deutsche Oper“, Briuselio „La Monnaie“, Paryžiaus, Liono ir Velso nacionalinės operos, Paryžiaus „Théâtre de Châtelet“, Miuncheno „Bayerische Staatsoper“, Lisabonos „Teatro São Carlos“, Naujoji Izraelio opera Tel Avive, Tulūzos „Théâtre du Capitole“, „Teatro del Maggio Musicale Fiorentino“, Ženevos, Romos operos teatrai. Ryškiausias vaidmenis tenoras sukūrė operose „Traviata“, „Simonas Bokanegra“, „Makbetas“, „Nabukas“, „Falstafas“, „Eugenijus Oneginas“, „Idomenėjas“, „Meilės eliksyras“, „Liučija di Lamermur“, „Bohema“, „Kregždutė“ ir kt.

M. Brenciu bendradarbiavo su tokiais žymiais dirigentais kaip C. Abbado, L. Maazelis, K. Petrenko, V. Gergijevas, seras C. Mackerras, Z. Mehta, I. Marinas, G. Nosedas, S. Ozawa, M. Jansonas, H. Blomstedtas, K. Pendereckis,

M. Rostropovičius ir kt. Jis dirbo su režisieriais F. Zeffirelli, P. Steinu, G. del Monaco, N. Joelu, K. ir U. Hermanais.

Solistas daug koncertuoja, minėtini jo pasirodymai – G. Verdi *Requiem* Baden Badene ir su „Residentie Orkest“, H. Berliozo „Te Deum“ su „Berliner Philharmoniker“ diriguojant C. Abbado, C. Debussy „Sūnus palaidūnas“ su Roterdamo filharmonijos orkestru, F. Liszto „Fausto simfonija“ su Liono nacionaliniu orkestru bei Gran Kanarijos filharmonijos kolektyvu, G. Enescu „Septynios Clément Marot dainos“ su Monte Karlo orkestru, F. Martino oratorija „Golgota“ su Vienos simfoniniu orkestru, L. van Beethoveno Simfonija Nr. 9 ir G. Enescu „Vox Maris“ su Izraelio filharmonijos orkestru diriguojant Z. Mehtai, G. Rossini „Mažosios iškilmingos mišios“ Briuselio teatre „La Monnaie“, G. Enescu „Septynios dainos“ Amsterdame „Concertgebouw“, Z. Kodály „Vengriškos psalmės“ Amsterdame ir Roterdame. Svarbią vietą M. Brenciu karjeroje užima *Lied* žanras. Šių kūrinių rečitalių solistas surengė su pianistais V. Scalera, M. Martineau, R. Jansenu.

M. Brenciu balsas skamba šiuose įrašuose: G. Enescu „Vox Maris“ (EMI, dir. L. Fosteris), G. Puccini „Kregždutė“ „Metropolitan Opera“ teatre (EMI, dir. M. Armiliato), P. Čaikovskio „Eugenijus Oneginas“ su BBC (CSOW) ir Japonijos NHK (dir. S. Ozawa), G. Verdi *Requiem* Baden Badeno festivalyje (dir. S. Cambrelingas), F. Leháro „Fryderikė“ bei V. d'Indy „Svetimas“ („Radio France“).

2004 ir 2008 m. M. Brenciu buvo Karalienės Elžbietos kon-

kurso Briuselyje meno tarybos narys, 2011 ir 2014 m. – šio konkurso žiuri narys.

Dirigentas **CIPRIANAS TEODORAŠCU** yra vienas žinomiausių iš Rumunijos kilusių jaunų dirigentų. Jo karjera veržliai klostosi nuo 2001-ųjų. Jam teko bendradarbiauti su daugeliu įvairių filharmonijų orkestrų, taip pat operos teatrais Brasove ir Bukarešte (Rumunija), Sarajeve (Bosnija ir Hercegovina), „Teatro Kalibran“ Venecijoje (Italija). Nuo 2004 m. jis yra Bukarešto nacionalinės operos dirigentas.

C. Teodorašču veikla pasižymi muzikinių krypčių įvairove. Daugiausia dėmesio dirigentas skiria simfoninei muzikai, operai ir baletui. Bendradarbiau su tokiais vokalo meistras kaip A. Gheorghiu, A. Rinaldis, E. Tumagianas, A. Ağache, baletu šokėjais A. Cojocarui ir A. Kolegova.

C. Teodorašču baigė Nacionalinį muzikos universitetą Bukarešte, vėliau lankė kompozicijos ir meistriškumo kursus, kuriuos vedė žymūs Rumunijos ir užsienio dirigentai. Jis pelnė įvairių apdovanojimų, tarp kurių – pirma premija tarptautiniame G. Georgescu konkurse Tulčos mieste (1993), Rumunijos muzikos forumo paskirta L. Spiesso premija (2004 ir 2012) bei D. Ohanesiano premija (2007).

LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO (LNOBT) simfoninio orkestro kelias neatsiejamas nuo šio teatro veiklos. Orkestras debiutavo 1920 m. G. Verdi „Traviata“, o pirmasis jo vadovas buvo kompozitorius J. Tallat

Kelpša. Nuo tada orkestras sukaupė gausų repertuarą, jame – G. Verdi, G. Puccini, R. Wagnerio, W. A. Mozarto, M. Musorgskio, N. Rimskio-Korsakovo, P. Čaikovskio, J. Karnavičiaus, A. Račiūno, V. Klovos ir daugelio kitų kompozitorių žymiausių operų partitūros, baletai.

LNOBT orkestrui yra dirigavę per 50 batutos meistrų, visi žymiausi Lietuvos dirigentai: M. Bukša, L. Hofmekleris, V. Marijošius, A. Kalinauskas, I. Altermanas, R. Geniušas, V. Viržonis, Ch. Potašinskas, J. Aleksa, J. Domarkas ir kt. Šiuo metu su LNOBT orkestru dirba R. Šervenikas, M. Staškus, A. Šulčys, J. Geniušas, spektaklius taip pat diriguoja G. Rinkevičius, M. Pitrenas, J. M. Jauniškis, M. Barkauskas, V. Lukočius. Orkestrui pastaraisiais sezonais diriguodavo ir teatro svečiai – maestro R. Beckas ir D. Geringas (Vokietija), G. Croci, N. Paszkowski, G. Marciano ir D. Rustioni (Italija), D. Heja (Vengrija), P. Vallet ir C. Diederichas (Prancūzija).

LNOBT orkestre griežia apie 100 muzikantų, daugelis jų rengia solo pasirodymus. Orkestras koncertuoja ir kaip savarankiškas kolektyvas, su LNOBT choru parengė nemažai vokalinės simfoninės muzikos kūrinių. Nuo 2000 m. net aštuonis kartus grojo Murteno tarptautiniame muzikos festivalyje Šveicarijoje, 2007 ir 2009 m. gastroliavo Ispanijoje, Santandero festivalyje, ne vieną kartą pasirodė Slovėnijoje, Liublianos festivalyje.

Parengta pagal LNOBT informaciją

WEST EXPRESS

Pranoksimė keliantojų lūkesčius

170

Virš tiek pasaulio valstybių aplankė mūsų klientai

5000

Virš tiek įmonių naudojami mūsų verslo kelionių organizavimo paslaugomis.

290 000

Virš tiek keliautojų aptarnaujame kelio vienais metais.

WESTEXPRESS.LT / TEL. 1312

Birželio 5

sekmadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

FAUSTAS LATĖNAS. Muzika kaip teatras Kompozitoriaus, Lietuvos nacionalinės premijos laureato FAUSTO LATĖNO 60-mečio autorinis koncertas

INDRĖ BAIKŠTYTĖ (fortepijonas)
RŪTA LIPINAITYTĖ (smuikas)
TOMAS PETRIKIS (altas)
DAVID GERINGAS (violončelė)
GIEDRIUS GELGOTAS (fleita)
RENATA MARCINKUTĖ-LESIEUR (vargonai)
Fortepijoninis trio **FORTVIO**
Styginių kvartetetas **ARTVIO**
ČIURLIONIO KVARTETAS
Valstybinis choras **VILNIUS**
Vyr. dirigentas Artūras Dambrauskas

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas
Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**
Koncertą veda **VIKTORAS GERULAITIS**
Koncerto programos sudarytoja **DALIA BALSYTĖ**

Koncerto partnerė

PROGRAMA

FAUSTO LATĖNO (g. 1956)
kūriniai

I

Pjesė styginių kvartetui „...in extremis...“ (1982)
Styginių kvartetetas ARTVIO
Ingrida Rupaitė-Petrikienė (I smuikas)
Kristijonas Venslovas (II smuikas)
Tomas Petrikis (altas)
Povilas Jacunskas (violončelė)

Sonata smuikui ir fortepijonui (1983)
I d. *Moderato. Allegro risoluto*
II d. *Lento*
RŪTA LIPINAITYTĖ (smuikas)
INDRĖ BAIKŠTYTĖ (fortepijonas)

Fortepijoninis trio
„Žvilgsnis pro aštunto aukšto langą“ (1981)
II d. „Balkonas“, III d. „Dangus“
Fortepijoninis trio FORTVIO:
Indrė Baikštytė (fortepijonas)
Ingrida Rupaitė-Petrikienė (smuikas)
Povilas Jacunskas (violončelė)

Sonata fleitai ir fortepijonui (1977)
II d. *Moderato*; III d. *Vivace furioso*
GIEDRIUS GELGOTAS (fleita)
INDRĖ BAIKŠTYTĖ (fortepijonas)

„Samba lacrimarum“ smuikui ir fortepijonui (1985)
RŪTA LIPINAITYTĖ (smuikas)
INDRĖ BAIKŠTYTĖ (fortepijonas)

II

„Pasodoblis“ altui ir fortepijonui (1988)
autorius aranžuotė altui ir styginiams
TOMAS PETRIKIS (altas) ir LNSO styginių grupė

Sonata violončelei ir fortepijonui (1978)
violončelei ir orkestrui aranžavo Rimantas Giedraitis
Tranquillo
Vivo
Andante
DAVID GERINGAS (violončelė)
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

„Agnus Dei“ chorui, vargonams ir orkestrui
(1990, liturginiai žodžiai lotynų kalba)
RENATA MARCINKUTĖ-LESIEUR (vargonai)
Valstybinis choras VILNIUS
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Styginių kvartetetas
Nr. 2 „Šviesiam atminimui“ (1986)
Donato Zakaro aranžuotė simfoniniam orkestrui
Tomo Petrikio versija dviem kvartetams ir orkestrui
ART VIO
ČIURLIONIO KVARTETAS
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

FAUSTO LATĖNO kūrybos aruode – daugiau nei 200 darbų Lietuvos ir užsienio teatruose, meniniuose, dokumentiniuose ir TV filmuose, apie pusšimtis kūrinių orkestrui, gausu kamerinės muzikos. Kompozitorius giliausiai įleidęs šaknis į teatro pasaulį. Be F. Latėno muzikos sunku įsivaizduoti ne tik mūsų teatro garsenybių – režisierių Rimo Tumino ir Eimunto Nekrošiaus – kūrybinį kelią, bet ir lėlių teatro raidą: dauguma Vitalijaus Mazūro spektaklių sukurti drauge su F. Latėnu. Kaip rašo teatrologė Daiva Šabasevičienė (knygoje *Muzika kaip teatras. Kompozitorius Faustas Latėnas*, – R. Paknio leidykla, Vilnius, 2015), „teatras Latėnui – skersvėjis, salelė, kurioje leistina realizuoti radikaliausias, banaliausias ir šmaikščiausias mintis“. Knygoje prisiminimais pasidalijęs kompozitoriaus kolega ir draugas Algirdas Martinaitis sako, jog „aplinkos teatrai Faustui darė didelę įtaką, iš čia radosi ta faustiškoji, nepiktybiška, tik jam vienam būdinga ironija. Šitai pradėdamas savo muziko kelią, jis rizikavo: jo kūriniai pateko į oficialiai nurašytuosius, o autoriui prilipo etiketė – muzikos chuliganas. Bet toks jis ir liko. Tik tapo pripažintu, nusipelnisiu „chuliganu“!“

Faustas Latėnas gimė 1956 m. gegužės 16 d. Zarasų krašte, Dusetose. 1975 m. baigė tuometės Kauno Juozo Gruodžio aukštesniosios muzikos mokyklos Giedriaus Kuprevičiaus kompozicijos klasę, 1980 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos prof. Eduardo Balsio kompozicijos klasę. 1980–1990 m. dirbo Vilniaus teatro „Lėlė“ muzikos dalies vedėju; 1990 m. – šio teatro direktorius; 1991 m.

– Vilniaus mažojo teatro muzikos dalies vedėjas, vėliau Valstybinio akademinio dramos teatro direktorius. 1996 m. tapo Lietuvos kultūros viceministru, 1997 m. valstybės konsultantu kultūros klausimais. 1999 m. paskirtas Nacionalinio dramos teatro generaliniu direktoriumi. Nuo 2000 m. buvo Valstybinio Vilniaus mažojo teatro vadovas, o 2005 m. vėl paskirtas Lietuvos kultūros viceministru. 2006–2008 m. buvo Ministro Pirmininko patarėjas kultūros klausimais, 2011–2012 m. Lietuvos Respublikos kultūros atašė Maskvoje, nuo 2013 m. vėl eina Ministro Pirmininko patarėjo kultūros klausimais pareigas. F. Latėno kūriniai įvertinti J. Švedo premija ir diplomu, buvo pažymėti tarptautiniame XI Luigi Russolo šiuolaikinės muzikos konkurse Italijoje, Varezėje, tarptautiniame Witoldo Lutosławskio konkurse Švedijoje, Kilio mieste. Tačiau daugumą svarbių premijų kompozitorius pelnė už muziką teatro spektakliams, tai Lietuvos teatro meno, Pabaltijo teatrų pavasario festivalių, Lietuvos teatro sąjungos ir kt. diplomai, premijos, „Kristoforo“ prizas už muziką R. Tumino spektakliui „Nusišypsok mums, Viešpatie“, LATGA-A aukso žvaigždė ir Metų autoriaus diplomai bei kt. 2011 m. Maskvoje kompozitoriui įteiktas prestižinis rusų teatro apdovanojimas – tarptautinė Konstantino Stanislavskio premija už muziką, sukurtą E. Nekrošiaus, R. Tumino režisuotiems ir Olego Tabakovo teatro spektakliams. 2014 m. F. Latėnui paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija už „Lietuvos teatro skambesį, už muziką, kaip visavertę teatrinio vyksmo dalyvę“.

Koncertinėje kamerinėje F. Latėno muzikoje taip pat ryškus teatriškumas – įtaigus pasakojimas, emocijos, „juokas pro ašaras“. Ji jau keletą dešimtmečių skamba koncertų scenoje, ją mielai grojo Raimundas Katilius, groja Dalia Balsytė – nuoširdi šios muzikos propaguotoja, skatinanti ją atlikti ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų ansamblius, Čiurlionio kvartetas, David Geringas, Indrė Baikštytė, Rūta Lipinaitytė bei kiti šio koncerto dalyviai. Pastaraisiais metais F. Latėno kamerinė kūryba buvo pristatyta ne tik Lietuvos (Vilniaus rotušė, Vilniaus mažasis teatras, Kauno filharmonija, Klaipėdos koncertų salė), bet ir Sankt Peterburgo, Maskvos bei Minsko klausytojams. Pasak muzikologo Viktoro Gerulaičio, F. Latėno kameriniai instrumentiniai kūriniai klausomi kaip nedideli muzikiniai spektakliai, kuriuose kiekvienas muzikinis gestas turi tam tikrą, dažnai tik autoriui žinomą, reikšmę. Kompozitorius visai nesibaimina banalybių ar įvairių atpažįstamos muzikos reminiscencijų, keisčiausių hipertrofuotų kulminacijų ar provokuojančių junginių. Jis įsitikinęs, kad „vidinei įtaigai užkoduoti nebūtina dėlioti daugybės natų, nereikia daug arba įmantriai kalbėti. Viską galima sudėti į paprastus ir žinomus dalykus, į paprastą harmoniją“. Šiais metais viename interviu F. Latėnas sakė: „Manau, kad visą savo koncertinę muziką aš jau sukūriau. Parašiau ją, kaip Rossini ir daugelis kitų kūrėjų, iki 35–36 metų. Vėliau dažnas tik tobulina, ką jau yra sukūręs. Nesiskundžiu – mano koncertinė muzika iki šiol skamba. Ir ne tik Lietuvoje.“

1998 m. Vilniaus festivalyje, prie kurio ištakų bei sumanymų prisidėjo ir F. Latėnas, buvo surengtas autorinis kompozitoriaus kūrinių koncertas, skirtas jaunatviškai sukakčiai. F. Latėno 60-mečio koncertą vėl puošia ankstyvieji, 1977–1990 m. parašyti opusai, atliepantys teatro dvasią ir aistringą Astoro Piazzollos koloritą, o juos perteikia ir ilgamečiai, ir jaunesnės kartos Jubilato kūrybos atlikėjai. Kai kurie kūriniai yra specialiai aranžuoti simfoniniam orkestrui, tad klausytojams, galima sakyti, pateikiamos ir premjeros. Vakarų kulminacija – bene žymiausias F. Latėno opusai – styginių kvartetas „Šviesiam atminimui“, kurio simfoninį pavidalą padėjo sukurti Donatas Zakaras ir Tomas Petrikis. Kaip kūrinį nusako pats F. Latėnas, tai muzika, „skirta šviesiam atminimui visų gerų bičiulių, kurie emigravo iš Lietuvos; tai muzika, skirta šviesiam atminimui visų laimingų akimirkų, kurias teko išgyventi; tai muzika, skirta šviesiam atminimui visų artimų žmonių, kurių nebėra šiame gyvenime.“ Vienos dalies emocionaliam ir spalvingame kūrinyje tarsi iliustruojamos džiugios gyvenimo akimirkos, o skirtingi vaizdiniai klausytojui atsiveria lyg nuotraukų albumas. Tai prisiminimas–šypsnyš, prisiminimas–padėka.

Programos tekstą parengė redaktorė *Laimutė Ligeikaitė*

WWW.FLYUIA.COM

PAŽINKITE
JUODOSIOS JŪROS
PERLĄ SU UIA!

Šios vasaros
tiesioginiai skrydžiai

Vilnius –
Odesa

Ukrainian
International
Airlines

Toll free (24h) 880031734

UIA

Birželio 7

antradienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras

Budapešto festivalio orkestras sveikina Vilnių

BUDAPEŠTO FESTIVALIO ORKESTRAS (Vengrija)

Muzikos vadovas ir dirigentas **IVÁN FISCHER** (Vengrija)

Solistas **DÉNES VÁRJON** (fortepijonas, Vengrija)

Koncerto rėmėjas **GEDEON RICHTER**

Koncerto partnerė – Vengrijos Respublikos ambasada

Rekomenduoja **MOTERIS**

PROGRAMA

I

IGOR STRAVINSKIJ (1882–1971)

Baletų muzika „Kortų žaidimas“ („Jeu de cartes“)

FERENC LISZT (1811–1886)

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 2 A-dur,
S. 125 / R. 456

Adagio sostenuto assai

Allegro agitato assai – Tempo del andante

Allegro moderato

Allegro deciso

*Marziale un poco meno allegro – Un poco meno
mosso*

Allegro animato – Stretto (molto accelerando)

Solistas **DÉNES VÁRJON** (fortepijonas)

II

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Simfonija Nr. 8 G-dur, op. 88

Allegro con brio

Adagio

Allegretto grazioso – Molto vivace

Allegro ma non troppo

BUDAPEŠTO FESTIVALIO ORKESTRAS

Dirigentas **IVÁN FISCHER**

Pianistas **DÉNESAS VÁRJONAS** vadinamas universaliu muziku – tai puikus solistas, kamerinės muzikos atlikėjas, pedagogas ir festivalių meno vadovas.

Kaip solistas D. Várjonas kviečiamas koncertuoti su Berlyno radijo, Ciuricho „Tonhalle“, Sankt Peterburgo filharmonijos, Europos kameriniu, „Kremerata Baltica“, Rusijos nacionaliniu, Londono „St. Martin in the Fields“ akademijos ir kitais orkestrais; yra bendradarbiavęs su G. Solti, S. Véghu, I. Fischeriu, Á. Fischeriu, H. Holligeriu, H. Steinu, L. Hageriu, Z. Kocsisu.

Pianistas pasirodo žymiose pasaulio scenose nuo Niujorko „Carnegie Hall“ iki Vienos „Konzerthaus“ ir Londono „Wigmore Hall“, groja įvairiuose festivaliuose nuo Edinburgo iki Zalcburgo. Su savo žmona, pianiste Izabella Simon jis sudaro fortepijonų duetą bei rengia kamerinės muzikos festivalius.

D. Várjonas bendradarbiauja su garsiomis įrašų kompanijomis: „Naxos“, „ECM“, „Teldec“, „Capriccio“; naujausios kompaktinės plokštelės – R. Schumanno koncertas fortepijonui (su WDR simfoniniu orkestru, diriguojamu H. Holligerio) ir visi penki L. van Beethoveno koncertai (su „Concerto Budapest“, diriguojamu A. Kellerio).

Pianistas baigė F. Liszto muzikos akademiją (1991, prof. S. Falvai, G. Kurtágo ir F. Radoso kl.). Jis laimėjo pirmas vietas šiuose konkursuose: Vengrijos radijo pianistų, Leó

Weinerio kamerinės muzikos Budapešte ir Géza Anda Ciuriche. D. Várjonas yra Budapešto F. Liszto muzikos akademijos profesorius; pelnė F. Liszto ir S. Veresso apdovanojimus.

Jau 30 metų Budapešto festivalio orkestrui vadovauja vienas jo įkūrėjų dirigentas **IVÁNAS FISCHERIS**. Maestro yra ir Berlyno „Konzerthaus“ bei „Konzerthausorchester“ muzikos vadovas. Pastaraisiais metais išgarsėjo ir kaip kompozitorius: jo kūriniai atliekami JAV, Olandijoje, Belgijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Austrijoje. Be to, jis sėkmingai vadovauja daugeliui operų pastatymų.

Dirigentas dažnai koncertuoja su Berlyno filharmonijos, Amsterdamo Karališkuoju „Concertgebouw“, įvairiais JAV orkestrais, iš jų minėtini – Niujorko filharmonijos ir Klivlendo. Jis buvo Kento operos ir Liono nacionalinės operos muzikos vadovas, 2008–2010 m. – Vašingtono nacionalinio simfoninio orkestro vyr. dirigentas.

I. Fischeris yra Vengrijos G. Mahlerio draugijos įkūrėjas, Britų Z. Kodály akademijos globėjas, Londono Karališkosios akademijos garbės narys. Jis yra pelnęs daug prestižinių apdovanojimų, tarp kitų – Londono Karališkosios filharmonijos draugijos, Vengrijos Respublikos Prezidento aukso medalį, „Kossuth Prize“ ir „Prima Primissima Prize“, Prancūzijos „L'Ordre des Arts et des Lettres“.

Gimęs Budapešte, muzikų šeimoje (jo vyresnysis brolis

Ádám Fischeris taip pat yra dirigentas), I. Fischeris gimtajame mieste studijavo fortepijoną, smuiką, violončelę ir kompoziciją, o vėliau Vienoje – dirigavimą pas H. Swarowsky, buvo N. Harnoncourt'o asistentas.

Tarptautinį pripažinimą pelnęs **BUDAPEŠTO FESTIVALIO ORKESTRAS** („Budapest Festival Orchestra“) pirmą kartą pasirodo Vilniaus festivalyje. Daugiau kaip prieš 30 metų orkestrą įkūrė Ivánas Fischeris (visą tą laiką jis yra meno vadovas) ir pianistas, dirigentas bei kompozitorius Zoltánas Kocsisas.

Kolektyvas dažnai koncertuoja tokiose scenose kaip Vienos „Musikverein“ ir „Konzerthaus“, Zalcburgo vasaros festivalis, Niujorko „Carnegie Hall“, Paryžiaus „Théâtre des Champs-Élysées“, Los Andželo „Hollywood Bowl“, Frankfurto „Alte Oper“, Tokijo „Suntory Hall“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Londono „Royal Festival Hall“, „BBC Proms Festival“ ir „Barbican Centre“, Romos „Accademia di Santa Cecilia“, Buenos Airių „Teatro Colón“, festivalio „Prahos pavasaris“ ir kt.

Su Budapešto festivalio orkestru yra pasirodę G. Solti, Y. Menuhin, K. Sanderling, Ch. Dutoit, G. Kremeris, M. Argerich, A. Baltsa, K. Te Kanawa, S. Véghas, R. Lupu, V. Repinas ir kitos muzikos įžymybės. Kolektyvas bendradarbiauja su daugeliu įrašų kompanijų („Hungaroton“, „Teldec“, „Decca Records“, „Philips Classics“, „Channel Classics Records“) ir gavo ne vieną apdovanojimą.

Orkestro repertuare – operų pastatymai (W. A. Mozarto „Užburtoji fleita“, „Visos jos tokios“, „Idomenėjas“, G. Rossini „Turkas Italijoje“, Ch. W. Glucko „Orfėjas ir Euridikė“), G. Mahlerio simfonijų, B. Bartóko–I. Stravinskio, F. Liszto–R. Wagnerio kūriniių ciklai bei daugelio kompozitorių (P. Eötvöso, G. Kurtágo, A. Schönbergo, H. Holligerio, A. Coplando, J. Adamso) kūriniių premjeros.

Didelio susidomėjimo sulaukia įvairūs orkestro projektai (taip pat edukaciniai): „Šokiai aikštėje“, „Kakavos koncertai“, skirti vaikams autistams ir jų šeimoms; „Atvira generalinė repeticija“ su įžanginiu meno vadovu I. Fischerio žodžiu ir kiti.

Trijų dalių baletą „**Kortų žaidimas**“ („Jeu de cartes“) **IGORIS STRAVINSKIS** sukūrė 1936–1937 m. choreografo George'o Balanchine'o užsakytu. Premjera įvyko Niujorke, „Metropolitan Opera“ teatre 1937 m. balandį, šoko „American Ballet“ trupė, dirigavo autorius.

„Kortų žaidimas“ priklauso neoklasicistiniam Stravinskio kūrybos laikotarpiui. Pats autorius prisimena, kad tokio turinio baletu idėja atėjo į galvą lošiant pokerį. Trys baletu veiksmai – tai trys lošimo kortomis partijos. Veikėjai – visa kortų malka: karaliai, damos, bartukai, būgnai, pikai, čirvai ir t.t. Pagrindinis veikėjas Džokeris rezga intrigas, nes turi teisę pakeisti bet kurią kitą kortą, jis tikisi įsitvirtinti valdžioje, tačiau nieko nepeša. Baletu siužete

galima įžvelgti alegoriją – už didesnės vertės kortos paveikslu slypi aliuizija į aukštesnes pareigas užimančių žmogų, kuris bet kada gali žlugti, patyręs pralaimėjimą.

FERENCO LISZTO Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 2 A-dur, S. 125 / R. 456

Pianistų repertuare yra du garsūs šio vengrų kūrėjo koncertai – Pirmasis Es-dur ir Antrasis A-dur, pastarojo eskizai pasirodė dar 1839 m., tačiau premjera įvyko tik 1857-aisiais. Muzikologai šiuos koncertus vadina muzikiniais romanais. Tai vienos dalies kūriniai su nuotakų ir tempų nuorodomis. Dalių sujungimas ir skambėjimas be pertraukos tuo metu buvo originalus ir netikėtas sumanymas. Liszto kūrybos tyrinėtojai teigia, jog kompozitorius pratęsė ir išstobulino L. van Beethoveno principą jungti dvi paskutines simfonijos dalis ir taip sukūrė vientisą, nedalomą koncertą. Beje, publikuojant koncertų partitūras, Lisztas reikalavo, kad būtų įrašyta „Simfoninis koncertas“ (*Concerto symphonique*). Medžiagos plėtojimui šiuose koncertuose būdingas rapsodiškumas. Forte-pijonas tai išskilmingai rečituoja savo partiją, tai pratrūksta žaižaruojančiu virtuoziškumu, kuriam parodyti reikia ypatingos technikos.

Vienos dalies Antrajame koncerte ryškėja keturdalė struktūra, bet iš tiesų koncertą sudaro tarpusavy sujungtos šešios skirtingos temos. Pradžioje, *Adagio sostenuto assai*, girdėti pagrindinė, visą koncertą apibendrinanti muzikinė mintis, kuri pereina į antrą epizodą *Allegro agitato assai*, savo nuotaka artimą

simfoniškajam *scherzo*. Šokio padalą keičia lyrinis kūrinio centras *Allegro moderato*, jame skamba ir įžanginės temos atgarsiai – violončelė, akompanuojant fortepijonui, griežia jos metamorfozė. Atrodytų, kompozitorius šiame kūrinyje tarytum dairosi atgal, prisimindamas ankstesnius įvykius. Po lyrinės kulminacijos yra dar trys epizodai – *Allegro deciso*, *Marziale un poco meno allegro* ir *Allegro animato*, kuriuose taip pat girdėti ankstesniųjų temų reminiscencijos ir išplėtojamas įspūdingas koncerto finalas.

Simfoniją Nr. 8 G-dur, op. 88, ANTONÍNAS DVOŘÁKAS parašė stebėtinai greit – jam prireikė vos dviejų su puse mėnesių nuo 1889 m. rugpjūčio pabaigos iki lapkričio pradžios. Laikotarpį, kai Dvořákas kūrė savo Aštuntąją simfoniją, galima pavadinti itin produktyviu šio žanro požiūriu. Antai Brahmsas jau buvo parašęs savo paskutinę – Ketvirtąją simfoniją (1885); Bruckneris 1887 m. pradėjo kurti paskutinę – Devintąją simfoniją; prieš metus, 1888-aisiais, klausytojai išgirdo Čaikovskio Penktąją ir prancūzų kompozitoriaus Francko Simfoniją d-moll, o 1888 m. datuojami dviejų pirmųjų Mahlerio simfonijų eskizai.

Dvořáko Aštuntosios simfonijos premjera įvyko 1890 m. vasarį, dirigavo autorius. Šioje kompozicijoje apstu čekų liaudies muzikos intonacijų. Simfonijos struktūra tradicinė – keturių dalių. Pirmą dalį *Allegro con brio* parašyta sonatos forma ir tarytum eksponuoja muzikinę

medžiagą, čia išsiskiria originalus timpanų naudojimas. Antrą dalį *Adagio* pradeda lyrinė neįmantri styginių melodija, plėtojama iki dramatiškos kulminacijos, po kurios dalis baigiama švelniu *pianissimo*. Trečią dalį *Allegretto grazioso* galima pavadinti muzikiniu *intermezzo*, čia susipina švelnaus, melancholiško valsio garsai ir čekų liaudies šokio intonacijos. Gyvybingo, veržlaus tempo finalo *Allegro ma non troppo* nuotaiką jau pradžioje sukuria trimitų fanfaros, po to violončelės groja dainingą melodiją, jos variacijas plėtoja visas orkestras. Kūrinį vainikuoja koda, varinių pučiamųjų (ypač trimitų) ir timpanų sąskambiai. „Gerbiami ponai, Čekijoje trimitai niekada nešaukia į karą – Čekijoje jie kviečia šokti!“ – taip per vieną repeticiją apie šią simfoniją pasakė legendinis maestro Rafaelis Kubelikas.

Programos tekstą parengė redaktorė
Justa Adomonytė-Šlekaitienė

Birželio 9

ketvirtadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Simfonija Mstislavo Rostropovičiaus atminimui

Solistas ŽILVINAS BRAZAUSKAS (klarnetas)

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas

Dirigentė KERI-LYNN WILSON (Kanada)

Koncerto partneris – Mstislavo Rostropovičiaus
labdaros ir paramos fondas

Rekomenduoja **MOTERIS**

I

JEAN FRANÇAIX (1912–1997)

Koncertas klarnetui ir orkestrui (1967–1968)

1. *Allegro*
2. *Scherzando*
3. *Andantino*
4. *Allegro*

Solistas ŽILVINAS BRAZAUSKAS (klarnetas)

II

GUSTAV MAHLER (1860–1911)

Simfonija Nr. 5 (1901–1902)

1. *Trauermarsch. In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt*
2. *Stürmisch bewegt. Mit grösster Vehemenz*
3. *Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell*
4. *Adagietto. Sehr langsam*
5. *Rondo-finale. Allegro giocoso. Frisch*

Atlieka:

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentė KERI-LYNN WILSON (Kanada)

Šis festivalio koncertas skiriamas Lietuvos muzikų ilgamečio bičiulio ir bendraminčio, legendinio violončelininko, pasaulinio garso menininko ir humanisto **MSTISLAVO ROSTROPOVIČIAUS** (1927–2007) atminimui. M. Rostropovičių pelnytai galėtume vadinti krikštatiū Vilniaus festivalio, kuris prasidėjo 1997 m. birželio 2 d. jo diriguojamu Lietuvos baleto spektakliu „Romeo ir Džuljeta“.

Su Lietuvos muzikais Maestro siejo ypatinga draugystė. Prieš emigruodamas iš SSRS jis gana dažnai koncertuodavo Vilniuje: XX a. 8-ojo dešimtmečio pradžioje Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (LNOBT) scenoje dirigavo „Toską“ (spektaklyje dainavo V. Noreika ir G. Višnevskaja), 1991 m. dirigavo Ispanijoje gastroliuojančiam Lietuvos kameriniam orkestrui. Tada jis, inicijavęs labdaros koncertą Lietuvos nepriklausomybei paremti, sakė: „Man brangu visa, kas susiję su Lietuva“. Jau į nepriklausomą Lietuvą sugrįžęs M. Rostropovičius 1993 m. spalio 2 d. LNOBT surengė koncertą su Vašingtono simfoniniu orkestru, po metų su mūsų teatro trupe – gastroles Vokietijoje, 1995 m. Lietuvos nacionalinės filharmonijos scenoje griežė garsųjį A. Dvořáko koncertą violončelei, o 2001 m. prestižinėje Paryžiaus koncertų salėje „Champs-Élysées“ su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru atliko programą, skirtą M. K. Čiurlionio gimimo 125-osioms metinėms.

ŽILVINAS BRAZAUSKAS (g. 1991) pradėjo groti klarinetu aštuonerių metų, mokėsi J. Naujalio muzikos gimnazijoje

joje Kaune (V. Žemaičio kl.), studijavo Liubeko aukštojoje muzikos mokykloje (prof. S. Meyer kl.), nuo 2015 m. yra H. Eislerio aukštosios mokyklos Berlyne magistrantas (prof. M. Spangenberg kl.), dalyvavo meistriškumo kursuose, kuriuos vedė profesoriai J. Farrall, E. Ebanas, E. Brunneris, N. Baldeyrou, H. Rosengrenas, P. Berrod.

2007–2011 m. buvęs M. Rostropovičiaus labdaros bei paramos fondo stipendininkas, daugkartinis festivalių „Kaunas“, TNDJRE (Kalnų Karabachas), J. Brahms'o ir Šlėzvingo-Holšteino (Vokietija) dalyvis. Ž. Brazauskas yra įvairių respublikinių ir tarptautinių konkursų laureatas, laimėjo pirmas vietas F. Mendelssohno-Bartholdy aukštųjų mokyklų (Vokietija) bei Tarptautiniame jaunimo (Rumunija) konkursuose. Gabus klarnetininkas yra pelnęs „Musikerkennen“, „Ad-Infinitum“, Y. Menuhino organizacijos „Live Music Now“, O. ir V. Ritterių, R.F. Tucko fondų paramą.

Ž. Brazauskas grojo Tautų filharmonijos („Philharmonia of Nations“) orkestre, 2012 m. pasirodė NDR kultūros radijo cikle „Start – Junge Künstler Live“, surengė solo pasirodymų su Liubeko medicinos universiteto, Šiaurės Reino-Vestfalijos, Armėnijos nacionaliniu, Lietuvos valstybiniu, Kauno miesto simfoniniais, Lietuvos, Klaipėdos, Azerbaidžano Kara Karajevo kameriniais, „Camerata Klaipėda“ orkestrais diriguojant J. Frantzui, M. Poschnerui, M. Gražinytei, L. Zagrosekui, L. Petitgirardui. Jis grojo su styginių kvartetu „Sirius“, J. Rachlinu, A. Igudesmanu,

R. Hyung-ki Joo; koncertavo Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Rusijoje, Vokietijoje, Azerbaidžane, Armėnijoje, Latvijoje.

Ž. Brazausko repertuare – kamerinė, šiuolaikinė ir džiaz muzika. 2009 m. su Kauno styginių kvartetu įrašė V. Bartulio kompaktinę plokštelę „Ateinanti“, 2010 m. su Kauno miesto simfoniniu kolektyvu – G. Rossini Variacijas klarnetui ir orkestrui.

2013 m. Ž. Brazauskui skirta DAAD premija, 2015 m. apdovanotas organizacijos „Freunde Junger Musiker“ prizų, už Lietuvos vardo garsinimą užsienio konkursuose jam įteikti LR Prezidento, Seimo Pirmininko padėkos raštai, LR Prezidento Valdo Adamkaus premija.

Iš Vinipego (Kanada) kilusi dirigentė **KERI-LYNN WILSON** muzikos mokslus pradėjo grodama fleita, fortepijonu ir smuiku. Fleitą studijavo Niujorko Juilliardo mokykloje (jos dėstytojas buvo legendinis J. Bakeris), būdama 21 metų kaip fleitininkė debiutavo prestižinėje „Carnegie Hall“. Pelniusi B. Walterio stipendiją, Juilliardo mokykloje tęsė dirigavimo studijas vadovaujama O.-W. Muellerio; 1994 m. gavo du magistro diplomus – kaip fleitininkė ir kaip dirigentė. Dar studijuodama K.-L. Wilson Zalcburgo festivalyje buvo legendinio batutos meistro C. Abbado asistentė; laimėjo muzikos centro „Tanglewood“ stipendiją; būdama 23 metų debiutavo su Kanados nacionalinio menų centro orkestru. Po studijų iki 1998 m. dirbo Dalaso simfoninio orkestro dirigento asistente.

K.-L. Wilson nuolat kviečiama diriguoti svarbiausiose pasaulio operos teatruose, taip pat įvairiems orkestrams. 2014–2015 m. ji buvo Slovėnijos nacionalinės filharmonijos orkestro muzikos vadovė, Anglijos nacionalinėje operoje dirigavo G. Puccini operą „Mergina iš Vakarų“, La Korunjos teatre – G. Verdi „Atilą“ ir G. Puccini „Bohemą“, su NDR radijo simfoniniu orkestru surengė šventinį operos vakarą Hanoveryje.

Pastaruju metu K.-L. Wilson dirigavo Bavarijos valstybinėje, Monrealio operose ir Varšuvos Didžiąjame teatre; yra pakviesta diriguoti G. Verdi „Don Karlą“ Maskvos Didžiąjame, W. A. Mozarto „Don Žuaną“ Bilbao ir G. Puccini „Toską“ Toronto operos teatruose. Tarp svarbesnių 2013–2014 m. koncertų sezono darbų minėtini: G. Verdi „Kaukių balius“ Švedijos karališkojoje operoje, spektakliai Bavarijos valstybinėje operoje Miunchene bei debiutas Tokijo Naujajame nacionaliniame teatre; 2012–2013 m. K.-L. Wilson debiutavo Ciuricho, Švedijos karališkajame, Salerno, Bario, Tel Avivo operos teatruose, su NDR radijo filharmonijos orkestru – Šlėzvigo-Holšteino festivalyje.

K.-L. Wilson yra dirigavusi operos spektaklius garsiose scenose, tokiose kaip Vienos valstybinė opera, Sankt Peterburgo Marijos teatras, Leipcigo, Nicos, Oslo, Los Andželo, Izraelio, Niujorko Juilliardo, Vašingtono nacionalinis, Bukarešto, įvairių Italijos miestų (Romas, Turino, Florencijos, Parmos, Palermo, Veronos) operos teatrai, taip pat – operos festivaliuose. Dirigentės

repertuare – kelios dešimtys parengtų ir diriguotų sceninių veikalų.

K.-L. Wilson labai aktyvi ne tik operos srityje, ji dirba ir su orkestrais, koncertavo Prancūzijoje, Vokietijoje, JAV, Kanadoje, Rusijoje, Ispanijoje, Izraelyje, Rumunijoje, Slovėnijoje, Kroatijoje, Honkonge ir kt. Su Venesuelos S. Bolivarо simfoniniu orkestru įrašė Lotynų Amerikos kompozicijų kompaktinę plokštelę („Dorian Records“).

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ (LNSO)

1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas, 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015-ųjų rudens kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas, orkestro garbės dirigentas yra J. Domarkas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas.

Kolektyvas kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje ir kitose Lietuvos scenose, dažnai gastroliuoja užsienyje. Lankytasi daugelyje Europos šalių, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, grota garsiose salėse, tokiose kaip Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Osakos „Festival Hall“, Amsterdamo „Concertgebouw“, muzikos festivaliuose: Šlėzvigo-Holšteino, „Musica Romantica“ Šveicarijoje, „Maskvos žvaigždės“, „Rusijos žiema“, „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“

Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigburgo, Rygos, Gštado ir kt. 2011 m. Japonijoje, gastroliuodamas su žymiausia Pietų Korėjos soliste Sumi Jo ir japonų dirigente Tomomi Nishimoto, LNSO surengė 21 koncertą. 2013 m. LNSO pirmąkart vyko gastrolių į Pietų Ameriką (šeši koncertai San Paulo, Kvito, Limos, Rosario ir Buenos Airių miestuose). Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai, 2013 m. LNSO surengė koncertų Vilniaus universiteto Skargos kieme, BOZAR salėje Briuselyje vykusiame „Klarafestival“, 2014 m. gegužės pradžioje – festivalyje „Probaltica“ Torunėje.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistrai, tarp jų B. Dvarionas, S. Sondeckis, J. Aleksa, V. Fedosejevas, M. Rostropovičius, K. Pendereckis, K. Masuras, J. Frantzas, C. Diederichas, N. Järvi, Ch. Speringas, R. Hickoxas, Ch. Eschenbachas, O. Grangeanas. LNSO koncertavo su daugeliu žymių atlikėjų, įvairių kartų ir tautybių nuostabių instrumentininkų bei vokalistų, iš jų minėtini dainininkai M. Caballé, J. Norman, S. Larinas, V. Urmana, V. Noreika, pianistai E. Gilelsas, D. Baškirovas, D. Pollackas, S. Tiempo, F. Kempfas, M. Rubackytė, P. Geniušas, smuikininkai G. Kremeris, L. Koganas, V. Spivakovas, J. Rachlinas, S. Krylovas, Ph. Graffinas, A. Steinbacher, V. Čepinskis, violončelininkai M. Maiskis, I. Monighetti, D. Geringas, D. Ishizaka, M. Rostropovičius, altininkas J. Bašmetas.

LNSO sukauptame repertuare – ir praėjusių epochų

oratorinio bei simfoninio žanro kūriniai, ir moderni šiuolaikinė muzika, kurios kontekste išsiskiria solidžios lietuvių kompozitorių partitūros – nuo M. K. Čiurlionio simfoninių poemų iki B. Dvariono, E. Balsio, J. Juzeliūno, A. Rekašiaus, F. Bajoro, V. Barkausko, O. Balakausko,

V. Bartulio, O. Narbutaitės, R. Šerkšnytės, A. Malcio, A. Šenderovo simfoninių opusų, taip pat daugelio jaunų kompozitorių pirmųjų simfonijų. Nuo 1991 m. orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis. LNSO yra atlikęs kone visas Lietuvos kompozitorių

simfoninių veikalų premjeras, daug jų dedikuotos J. Domarkui ir R. Šervenikui. Šių dirigentų dėka didelė dalis lietuviškos muzikos šiandien skamba ne tik koncertuose, bet ir iš įrašų, išleistų Lietuvoje ir svetur („Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Ella Records“, „Naxos“, „Avie Records“).

JEAN FRANÇAIX (1912–1997)

Koncertas klarnetui ir orkestrui (1967–1968)

Prancūzų kompozitorius Jeanas Françaix sukūrė nemažai koncerto žanro kompozicijų įvairiems solo instrumentams. Dar studijuodamas, 1932 m. parašė žavųjį fortepijoninį *concertino*, kuris nuskambėjo Baden Badeno šiuolaikinės muzikos festivalyje, iškart pelnė pripažinimą ir išpopuliarėjo. Vėliau sukūrė fortepijoninį koncertą, koncertą dviem fortepijonams, *concertino* smuikui bei koncertus fleitai ir klarnetui. Pastarąjį Françaix komponavo 1967–1968 m. ir skyrė Paryžiaus operos teatro orkestro fagotininkui, dirigentui, kompozitoriui ir Paryžiaus konservatorijos dėstytojui Fernandui Oubradousui. Premjera įvyko 1968 m., solo grojo žymus to meto prancūzų klarnetininkas Jacques'as Lancelot.

Françaix parašė daugiau kaip 200 opusų, tarp jų – muzika kino filmams, stambūs veikalai – oratorijos,

simfonijos, baletai, koncertai bei kamerinės kompozicijos ansambliams, instrumentinės pjesės. Šio autoriaus kūryboje vyravo neoklasicizmo stilius, atonalumo eksperimentai ir polinkis į muzikinės medžiagos skaidrumą bei racionalumą.

Koncertas klarnetui ir orkestrui pasižymi Françaix stiliui būdingais bruožais. Jį sudaro keturios dalys. Pirmoji, *Allegro*, parašyta sonatos forma ir yra ilgiausia. Jau pradžioje girdėti, kaip meistriškai kompozitorius manipuliuoja solo klarneto lyrinėmis ir virtuozinėmis galimybėmis, atskleidžia šio instrumento tembro atspalvių įvairovę. Antra dalis, *Scherzando*, – tai žaismingas šokis, po jo eina melodinga trečioji *Andantino*. Koncertas baigiasi šmaikščiu greito tempo finalu *Allegrissimo*.

GUSTAV MAHLER (1860–1911)

Simfonija Nr. 5 (1901–1902)

Apibendrinant austrų romantiko Gustavo Mahlerio kūrybą galima sakyti, kad kompozitorius daugiausia dėmesio skyrė dviem žanrams: simfonijai ir dainai. Mahlerio simfonijos – tarsi jo gyvenamojo laikotarpio visuomenės paveikslas. Pasak kompozitoriaus, jam parašyti simfonijų – tai tas pat, kas muzikinės technikos priemonėmis sukurti pasaulį. Simfonijose girdime didžiausios

dramatinės įtampos epizodus, ekstazišką polėkį, tragišką patosą, karčią ironiją. Kūrėjas pasitelkdavo savo aplinkoje girdimas intonacijas: kariškus signalus, operečių motyvus, gedulo ir žygio maršus, dainas ir šokius. Jo simfonijose skamba paprasti ländleriai ir rūstūs choralai, herojinės fanfaros ir naivios dainelės. Siekdamas dainingumo, į simfonijas jis perkeldavo savo vokalinių ciklų frazes ir net ištikus fragmentus.

1901–1902 m. Mahleris rašė Penktąją simfoniją, kuria prasidėjo naujas šio autoriaus kūrybos etapas. Ankstesnėse simfonijose (Nr. 2–4) naudojęs poetinius tekstus ir žmogaus balsą, Penktojoje, Šeštojoje ir Septintojoje savo sumanymus kompozitorius įgyvendino vien „grynosios“ (instrumentinės) muzikos priemonėmis. Simfonija Nr. 5 penkių dalių, jos grupuojamos į tris stambias padalas: I ir II dalys – pirmą padalą, III dalis – antroji, IV, V dalys – trečioji.

Pirma dalis cis-moll – grandiozinė gedulo eisena, kur monotonišką maršo ritmą keletą kartų pertraukia dramatiški rečitatyvai. Antroje dalyje a-moll tebetvyro pirmosios nuotaika, drauge jai ryškiai kontrastinga. Kaip ir pirmoje dalyje, čia jaučiamas gilus liūdesys, nusivylimas, patetika, tragedijos apmąstymas. Orkestre skamba trumpi, sausi akordai, medinių pučiamųjų nevirties šūksniai ir dramatiški styginių pasažai. Tarytum prisiminimas išnyra gedulo maršo intonacijos.

Trečia dalis D-dur – tai gigantiškas *scherzo*, stebinantis vaizdų ir nuotaikų gausa, temų įvairovė. Temos tarytum suveriamos viena ant kitos – išdaigiškos ir paprastos, grakščios ir šiurkštokos, groteskiškos ir lyrinės.

Paskutinę simfoninio ciklo padalą pradeda styginiai griežiamieji ir arfa (IV dalis F-dur), suteikdami muzikai ypatingo lyrizmo. Tai lyg miniatiūrinė orkestro daina be žodžių, kurios begalinė melodija ilgesingai žavi. Be pertraukos prasideda finalas D-dur. Iš pradžių tai pastoralinis vaizdelis, primenantis J. Haydno simfonijas. Vėliau pasigirsta vitališkos energijos kupina fugos – pirmo rondo epizodo – tema bei švelni ir gracinga antro epizodo tema. Visos šios temos, įnoringai besikeičiančios ir plėtojamos rondo sukuryje, atveda į džiaugsmingą kodą.

Programos tekstą parengė redaktorė *Rima Povilionienė*

Birželio 10

penktadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Mozartas pagal B'Rocką

Baroko orkestras **B'ROCK** (Belgija)

Solistas ir meno vadovas **ALEXANDER MELNIKOV** (istorinis fortepijonas, Rusija)

PROGRAMA

I

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Serenada orkestrui Nr. 6 D-dur,
KV 239 (*Serenata notturna*)

Marcia. Maestoso
Minuetto
Rondo. Allegretto

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 17 G-dur, KV 453

Allegro
Andante
Allegretto. Presto

Solistas ALEXANDER MELNIKOV
(istorinis fortepijonas)

II

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Simfonija Nr. 36 C-dur, KV 425 („Linco“)

Adagio. Allegro spiritoso
Andante
Menuetto. Trio
Finale. Presto

Rusų pianistas **ALEKSANDRAS MELNIKOVAS** baigė Maskvos valstybinę konservatoriją (prof. Levo Naumovo kl.); jo kūrybinės individualybės formavimuisi didelės įtakos turėjo bendravimas su pianistu Sviatoslavu Richteriu. A. Melnikovas pelnė apdovanojimus keliuose konkursuose, iš jų minėtini: tarptautinis R. Schumanno pianistų ir vokalistų (1989) Cvikau mieste ir Karalienės Elžbietos (1991) Briuselyje.

Šiuo metu pianistas yra žinomas senosios muzikos interpretatorius, daug metų grojantis istoriniais instrumentais, koncertuojantis su tokiais ansambliais kaip „Freiburger Barockorchester“, „Concerto Köln“, „Akademie für Alte Musik Berlin“ ir „Orchestre des Champs-Élysées“. Domėtis senąja muzika ir instrumentais A. Melnikovą paakino klavesinistai Andreasas Staiers ir Aleksejus Liubimovas, su kuriais jis daug metų bendradarbiauja.

A. Melnikovas pasirodo su Karališkuoju „Concertgebouw“, Leipcigo „Gewandhaus“, Filadelfijos, NDR, Rusijos nacionaliniu, Miuncheno, Roterdamo filharmonijų ir kitais simfoniniais orkestrais diriguojant M. Pletnioviui, T. Currentzisui, Ch. Dutoit, P. Järvi, Ph. Herreweghe'i, V. Gergijevui. Kamerinę muziką dažnai atlieka su smuikininke I. Faust, violončelininkais A. Rudinu, J.-G. Queyrasu ir baritonu G. Niglu. Šį sezoną pianistas pradeda programą „Žmogus su keliais instrumentais“: pasirinktus įvairių epochų kūrinius jis atliks to meto klavišiniu instrumentu.

Vienas svarbiausių A. Melnikovo veiklos barų – kūrinių įrašai: jis bendradarbiauja su daugeliu kompanijų ir pelnė

ne vieną apdovanojimą („Diapason d'Or“, „Gramophone“, „Echo Klassik“, „BBC Music Magazine“, „Classics Today“, „Le Choix France musique“, „Choc de classica“ bei „Grammy“ nominacija) už L. van Beethoveno, D. Šostakovičiaus, C. M. von Weberio, J. Brahmsio, S. Rachmaninovo, A. Skriabino kūrinių įrašus.

Belgijos baroko orkestras B'ROCK įkurtas 2005 m. ir yra vienas garsiausių pasaulyje tokią muziką autentiškais instrumentais atliekančių kolektyvų. Jame groja daugiau kaip dvidešimt įvairių tautybių muzikantų. Orkestras per sezoną surengia apie 45 koncertus, jo pasirodymai visada teatrališki, nuotaikingi ir kupini staigmenų. Repertuaro pagrindas – žinomi ar rečiau skambantys XVII–XVIII a. kūriniai, neretai savo koncertines programas kolektyvas pajavairina šiuolaikine muzika, kurią atlieka senaisiais instrumentais. Baroko orkestras koncertuoja Belgijos salėse bei festivaluose ir užsienyje: Amsterdamo „Concertgebouw“, „Cité de la Musique Paris“, Kelno filharmonijoje, „Konzerthaus Berlin“, Londono „Wigmore Hall“, „Holland Festival“, „Wiener Festwochen“, „Operadagen Rotterdam“, „Bremen Musikfest“, „Festival Oude Muziek Utrecht“, „Rheingau Musik Festival“, „Innsbrucker Festwochen der alten Musik“, „Musikfestspiele Potsdam Sanssouci“, „Wratislawia Cantans“.

„B'Rock“ groja su žymiais muzikantais: René Jacobsu, Jérémie Rhoreriu, Leonardo García Alarcónu, Peteriu Dijkstra, Bejunu Mehta, Alexanderiu Melnikovu, Kristianu

Bezuidenhoutu, Dmitry Sinkovsky'ū, Sophie Karthäuser; ansambliais ir chorais: RIAS kameriniu, „Collegium Vocale Gent“, Olandijos kameriniu, „Cappella Amsterdam“. Bendradarbiaudamas su Belgijos muzikiniais teatrais – Karališkąja opera „La Monnaie“ ir „Muziektheater Transparant“, orkestras dalyvauja operų pastatymuose.

1781–1785 m. laikotarpis **WOLFGANGO AMADEUS MOZARTO** gyvenime biografų vadinamas ankstyvaisiais Vienos metais. Tada būta daug reikšmingų kompozitoriaus kūrybinio, sceninio ir asmeninio gyvenimo įvykių: jis koncertavo imperatoriui ir Vienos aristokratams; rengė viešus koncertus įvairiose miesto erdvėse: nuo teatrų scenų iki prabangių apartamentų ir restoranų pokylių salių (per

sezoną pats atlikdavo po keturias naujų koncertų klavesinui premjeras); intensyviai kūrė įvairiausių žanrų muziką: nuo operų, simfonijų ir mišių iki kamerinės muzikos miniatiūrų; uoliai studijavo baroko meistrų (Bacho, Händelio) rankraščius; susitiko su Haydnu; vedė Constanze'ą Weber ir pagal jos įgeidį ėmė gyventi gan prabangiai; įstojo į laisvųjų masonų ložę „Labdarystei“ (*Zur Wohltätigkeit*), kur atrado daugybę bičiulių ir dažnai lankėsi visokio pobūdžio susitikimuose.

Simfonija Nr. 36 C-dur, KV 425 („Linco“) sukurta kaip tik šiais ankstyvaisiais Vienos metais (1783): ją Mozartas parašė per keturias dienas, stabtelėjęs Lince, grįždamas į Vieną iš Zalcburgo: su žmona buvo nuvykę pas jo tėvą susipažinti. Sužinojęs, kad kompozitorius trumpam apsištojo Lince, vietos grafas Thun-Hohensteinas puolė rengti koncertą, o Mozartas susizgribo neturįs naujos simfonijos! Keturių dienų pakako ir 1783 m. lapkričio 4-ąją įvyko simfonijos premjera.

Kūrinių kataloge esantis kompozitoriaus įrašas rodo, kad Mozartas **Koncertą klavyriui Nr. 17 G-dur, KV 453** baigė 1784 m. balandžio 12 dieną. Naujas kompozicijas Mozartas iškart pristatydavo viešai, apie tai savo laiškuose užsimindavo jis pats arba jo tėvas Leopoldas. Spėjama, kad Concertą G-dur Mozartas sukūrė ne savo pasirodymams. Fortepijono solo partiją premjeroje grojo ne jis pats (kaip įprasta), bet jo mokinė Barbara Ployer. Manoma, jog tai įvyko po poros mėnesių (birželio 13-ąją), kai Barbaros tėvas

Gottfriedas Ignazas, Zalcburgo teismo atstovas Vienoje, pasamdė orkestrą, kad šis pagrotų jo vasaros rezidencijoje Vienos priemiestyje Deblinge.

Koncertas G-dur – vienas iš kelių šio žanro Mozarto kūrinių, publikuotų autoriui esant gyvam. Apie jį išliko amžininkų atsiliepimų (retas reiškinys to meto muzikinėje kultūroje, nes kritika dar tik žengė pirmuosius žingsnius). Taigi XVIII a. pabaigos apžvalgoje rašoma, kad antra dalis *Andante* išsiskiria elegancija, trečiojoje – *Allegretto* girdėti ypač nuostabios moduliacijos, bet ši dalis taip pat ir sunki bei komplikuota. Apie kūrinio finalo temą, primenančią prancūzų liaudies šokį *bourrée*, net sklando žavi istorija, neva Mozartas mokęs savo varnėną pačiulbėti šią melodiją, bet paukštelis lyg tyčia nors vieną garsą supainiodavęs.

Mozartas yra sukūręs nemažai serenadų ir divertismentų, proginių kūrinių, kuriuos didikai užsakydavo svečių priėmimams, viešiemis renginiams atvirame ore, vestuvėms bei gimimo dienoms, koncertams draugų ir globėjų namuose. Garsiausia Mozarto serenada – „Mažoji nakties muzika“, KV 525, tačiau jai populiarumu nenusileidžia **Serenada orkestrui Nr. 6 D-dur, KV 239** (*Serenata notturna*). Šis trumputis, grakštus kūrinėlis parašytas 1776 m. sausį Zalcburge (tai rankraščio tituliniam puslapyje brūkštelėta Wolfgango tėvo Leopoldo Mozarto ranka).

Programos tekstą parengė redaktorė
Justa Adomonytė-Šlekaitienė

Birželio 12

sekmadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras

Jules Massenet. „Manon“

3 dalių opera prancūzų kalba

Muzikos vadovas ir dirigentas **CYRIL DIEDERICH** (Prancūzija)

Dirigentas **JULIUS GENIUŠAS**

Režisierius ir kostiumų dailininkas **VINCENT BOUSSARD** (Prancūzija)

Scenografas **VINCENT LEMAIRE** (Belgija)

Šviesų dailininkas **LEVAS KLEINAS**

Choro meno vadovas **ČESLOVAS RADŽIŪNAS**

Bendras **LNOBT**, San Francisko operos ir Izraelio operos pastatymas

Dainuoja:

Viktorija Miškūnaitė, Michael Spadaccini (Belgija), Eugenijus Chrebtovas, Julija Karaliūnaitė, Vilhelma Mončytė,

Joana Stanelytė, Liudas Mikalauskas, Šarūnas Šapalas, Rafailas Karpis, Vladas Bagdonas

Pastatymo mecenatas

Nordea

Spektaklio partneriai

**INSTITUT
FRANÇAIS**
LITUANIE

JULES MASSENET (1842–1912)

Opera „Manon“

Publikos numylėtinė J. Massenet opera „Manon“ kartu su Gounod „Faustu“ ir Bizet „Karmen“ yra viena populiariausių prancūzų operų teatrų repertuare. LNOBT „Manon“ premjera įvyko 2015 m. rugsėjo 18 d. Spektaklis iš karto patraukė visų dėmesį, sulaukė itin palankių publikos ir kritikų įvertinimų. Pasak teatro generalinio direktoriaus Gintauto Kėvišo, renkantis statytojus šiam spektakliui, svarbiausias kriterijus buvo artimumas prancūzų operos tradicijai. Tad scenoje iš tiesų šurmuliuoja Paryžiaus gatvės, sklinda *La Belle Époque* žavesys.

Kuo šis veikalas tebežavi, prabėgus net 130 metų nuo jo premjeros 1884-ųjų sausio 19 d. „Opéra Comique“ teatre Paryžiuje? Jau pats „Manon“ siužetas aprėpia gausybę istorinių, psichologinių, socialinių prasmių, kurios pasiekia ir dabarties žmogaus sąmonę, paveikia kiekvieno jausmus. Vis dėlto centrinė operoje – moters asmenybės drama, jos prieštaringų išgyvenimų, regis, nekintančių šimtmečiais, „partitūra“. Talentingas melodijos kūrėjas bei lyrikas Massenet buvo ir įžvalgus psichologas, gebantis perteikti jausmus, subtiliai piešti herojų, ypač moterų, portretus. Jautriai niuansuota ir nuoširdaus intymumo kupina jo muzika iki šiol verčia publiką jaudintis dėl veikėjų likimo.

Massenet be didesnės instrumentų gausos kuria efektingą skambesį. Jis gebėjo prancūziškam tekstui

pritaikyti lanksčias melodijas, jo muzika palanki solistų balsams. Mus žavi švelni, rami, rafinuota ir subtili, žmogų jausmų sklidina jo muzika, orkestrinis virtuoziškas, kuriame dera žaižaruojanti energija ir skaidrumas, jo neklystantis teatrinis instinktas. Visos jo operos tebėra gražiausi ir intelektualiausi vieno kultūriškai turtingiausių istorijos laikotarpių, *La Belle Époque*, pavyzdžiai. „Manon“, populiariausia iš jų, turėjo milžinišką pasisekimą – didžiuosiuose Europos ir Amerikos operos teatruose viena premjera ėjo paskui kitą. 1885 m. ji buvo pastatyta Liverpulyje ir Niujorke, 1891 m. – Londono „Royal Opera House“, 1895 m. – „Metropolitan Opera“ (čia parodyta per 300 įvairių jos pastatymų spektaklių!), 1924 m. – San Francisko operos teatre. Iki mūsų dienų „Manon“ spektakliai skaičiuojami tūkstančiais. Vien „Opéra Comique“ dar 1919 m. parodė 1000-ąjį, o 1952 m. – 2000-ąjį spektaklį.

Lietuvoje „Manon“ 1939 m. pastatyta Kaune, 1964 m. – Vilniuje. *Operabase* duomenimis, 2012–2013 m. Massenet buvo dvidešimtas pagal populiarumą pasaulyje operos kompozitorius ir ketvirtas iš kūrėjų prancūzų – po G. Bizet, J. Offenbacho ir Ch. Gounod.

LNOBT informacija

Birželio 13

pirmadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

„Metų laikai“ lordo Yehudi Menuhino 100-mečiui

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Meno vadovas, dirigentas ir solistas **SERGEJ KRYLOV** (smuikas, Italija)

PROGRAMA

I

LORETA NARVILAITĖ (g. 1965)
„Į krantą jūra krenta“ styginių orkestrui
(2016, festivalio premjera)

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)
Serenada styginiams E-dur, op. 22
Moderato
Tempo di valse
Scherco. Vivace
Larghetto
Finale. Allegro vivace

II

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)
„Metų laikai“, keturi koncertai smuikui
ir styginių orkestrui:

Nr. 1 E-dur, „Pavasaris“, RV 269
Allegro
Largo
Allegro pastorale

Nr. 2 g-moll, „Vasara“, RV 315
Allegro non molto
Adagio
Presto

Nr. 3 F-dur, „Ruduo“, RV 293
Allegro
Adagio molto
Allegro

Nr. 4 f-moll, „Žiema“, RV 297
Allegro non molto
Largo
Allegro

Solistas **SERGEJ KRYLOV** (smuikas)
LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
Dirigentas **SERGEJ KRYLOV**

Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) meno vadovas ir dirigentas, smuikininkas **SERGEJUS KRYLOVAS** augo Maskvos muzikų šeimoje. Šešerių metų pradėjo koncertuoti, o dešimties debiutavo su orkestru smuikuodamas J. S. Bacho koncertą. Mokėsi Centrinėje muzikos mokykloje prie Maskvos konservatorijos pas žymius pedagogus L. Koganą ir S. Kravčenko, o Kremonos muzikos akademijoje Italijoje – pas pasaulinio garso atlikėją S. Accardo, išstudijavusį ir pagrojusį visą Paganini kūrybą.

Pelnęs pirmąsias premijas A. Stradivari konkurse Kremonoje (1998) ir prestižiniame F. Kreislerio konkurse Vienoje (2000) smuikininkas grojo Berlyno ir Miuncheno filharmonijų, Vienos „Musikverein“ ir „Konzerthaus“, Paryžiaus „Radio France Auditorium“, Atėnų „Megaron Centre“, Briuselio „Bozar“, Tokijo „Suntory Hall“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Venecijos „Teatro La Fenice“, Milano „Teatro alla Scala“ salėse bei Santandero, Granados, „Prahos pavasario“ festivaliuose.

Kaip solistas S. Krylovas koncertuoja su žymiaisiais pasaulio kolektyvais: Vienos, Sankt Peterburgo, NHK Tokijo, Čekijos, Hamburgo, Kopenhagos filharmonijų, Milano „Giuseppe Verdi“, Parmos „Filarmonica Toscanini“, Anglijos kameriniu, Zalcburgo „Camerata Academica“ orkestrais. Griežė diriguojant V. Jurowskiui, V. Ashkenazy'ui, J. Kovatchevui, N. Luisotti, G. Pehlivanianui, J. Sado, S. Sondeckiui, Z. Kocsisui, G. Herbigui. Ypač svarbi atlikėjui

buvo draugystė su M. Rostropovičiumi, su juo ne kartą koncertavo. Maestro S. Krylovą įvardijo kaip vieną iš penkių geriausių pasaulio smuikininkų.

Kitas smuikininko virtuozo amplua – dirigento. S. Krylovas pasirodo su įvairiais orkestrais: Anglijos kameriniu, „Magna Grecia“ simfoniniu, „Accademia Orchestra Mozart“ kameriniu, Novosibirsko akademiniu simfoniniu, „Orchestra del Teatro Lirico di Cagliari“, „Regionale Toscana“ simfoniniu ir, aišku, su Lietuvos kameriniu.

S. Krylovas yra pelnęs daug apdovanojimų ir garbės ženklų: „Metų angelo“ („Angelo dell'Anno“, Milanai), „Sidabrinio smuiko“ („Violino d'argento“, Kremona), „Mūzos“ („Le Muse“, Florencija) ir kt. Nuo 2012 m. jis dėsto Muzikos ir meno universitete Lužane, Šveicarijoje.

„Aukščiausio lygio kameriniai orkestrai pasaulyje tapo retenybe, o jūs tokį turite, galite jį dar plačiau išgarsinti projektais, kurių niekas kitas nedaro. **LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS** turi gražią praeitį, puikią dabartį ir, tikiu, šaunią ateitį“ – taip apie Lietuvos kamerinį orkestrą kalbėjo su šiuo kolektyvu koncertavęs Berlyno simfoninio orkestro („Berliner Symphoniker“) vyr. dirigentas Lioras Shambaldas.

1960 m. prof. Sauliaus Sondeckio įkurtas LKO yra vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies

muzikų kolektyvų. 1976 m. Echernacho festivalyje (Liuksemburgas) pelnusiame puikius kritikų atsiliepimus LKO atsivėrė galimybės siekti tarptautinio pripažinimo.

Orkestro gastrolių maršrutuose užfiksuotos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Japonija, Kinija, Australija, Islandija; jam daugybę kartų plojo Berlyno filharmonijos ir Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“ ir Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir Paryžiaus „Pleyel Hall“, Leipzigo „Gewandhaus“ ir dar daugelio garsių pasaulio koncertų salių klausytojai. LKO bendradarbiavo su M. Rostropovičiumi, J. Bašmetu, G. Kremeriu, T. Grindenu, I. Oistrachu, J. Kissinu, D. Geringu, G. Shahamu, J. Guillou, T. Dokšiceriu, G. Touvronu, A. Nicolet, J. van Damu ir kitais iškiliais menininkais. Gilų pėdsaką jo biografijoje paliko didysis muzikas ir humanistas lordas Y. Menuhinai. Ne vieną programą su LKO dainavo puikūs chorai: Rygos kamerinis „Ave sol“, Maskvos kamerinis, Kauno valstybinis ir kiti.

Pastarųjų metų LKO veiklos kulminaciniai momentai – pasirodymai su smuikininkais J. Rachlinu, V. Repinu, S. Krylovu, altininku M. Rysanovu, violončelininkais M. Maiskiu, D. Šapovalovu, D. Geringu, pianistais M. Rubackyte, A. Žlabiu, D. Baškirovu, B. Douglasu, A. Volodinu, S. Babajanu, dirigentais R. Zollmanu, M. Pitrenu, kompozitoriumi, pianistu ir dirigentu E. Bosso. Jau penkis dešimtmečius gyvuojantis kolektyvas artimai bendradarbiauja su garsiais solistais, di-

rigentais ir choris ne tik nesuskaičiuojamų koncertų metu, bet ir daugybę kartų įrašų studijose.

2008 m. LKO meno vadovu ir dirigentu tapo smuikininkas virtuozas Sergejus Krylovas. „Iš orkestro noriu to, ko siekiu ir pats: instrumentinės, techninės atlikimo kokybės, nuolatinį interpretacinių paieškų, kurioms peno teikia visą gyvenimą trunkantys tyrinėjimai. Tikiu, kad tai įmanoma pasiekti, nes mūsų kolektyvas vertas būti Europos kamerinių orkestrų dešimtuke,“ – teigia S. Krylovas.

Šis festivalio koncertas skiriamas legendinio smuikininko ir dirigento, Lietuvos muzikų bičiulio, didžiojo humanisto lordo **YEHUDI MENUHINO** (1916–1999) gimimo 100-mečiui. Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino kavaliarius, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos garbės daktaras Y. Menuhinas bendradarbiavo su daugeliu mūsų šalies muzikų bei kolektyvų. Vien su Lietuvos kameriniu orkestru ir Kauno valstybiniu choru buvo surengti 59 koncertai, įrašytos dvi oratorijos – G. F. Händelio „Mesijas“ ir J. Haydno „Pasaulio sukūrimas“. Stovėdama po koncertų plojo publika Vokietijoje, Ispanijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Suomijoje, Šveicarijoje, Kroatijoje, Slovėnijoje, Egipte. Lietuvos kamerinio orkestro muzikantus ir Kauno choristus Y. Menuhinas švelniai vadindavo „mano lietuviai“, o savo atsiminimų knygoje „Unterwegs“ LKO įvardija kaip nuostabų.

Šių metų Vilniaus festivalio premjera – **LORETOS NARVILAITĖS opusai „Į krantą jūra krenta“ styginių orkestrui** (2016), sukurtas festivalio užsakymu. „Kūrinys pavadintas pagal Antano A. Jonyno eilėraščių. Jūra – tai judėjimas, energija, krantas – statika. Jūra – galinga jėga, ji keičia krantą, išplauna kopas. Rašant kūrinį išskildavo vaizdinys – Olandų kepurės kalnas, nuolat ardomas bangų mūšos. Kito tokio aukšto skardingo jūros kranto Lietuvos pajūryje nėra. Ant jo buvo statomi įspėjamieji ženklai laivams. Jų signalai girdėti kūrinyje, kaip ir aukštai skraidančių žuvėdrų klyksmas. Banguojančios sekundinės balsų linijos primena sutartines,“ – pasakoja kompozitorė. „Į krantą jūra krenta ir krantai ją pasitinka neramiai sustingę...“

„L. Narvilaitė yra viena kūrybingiausių Lietuvos moterų kompozitorių, iš tų, kurios neužsisklendė „trapios lyrikos“ pasaulyje, išsiveržė iš jo ir rašo ekspresyvius kūrinius. Ji geba labai greitai reikšti mintis, todėl kasmet įgyvendina daug kūrybinių sumanymų.“ – rašė Austė Nakienė. Pirmieji „skambančios matematikos“ opusai ir suformavo iki šiol L. Narvilaitę lydintį racionalios menininkės įvaizdį. Tačiau griežtų taisyklių laikymasis neapribojo jos fantazijos erdvės ir nesuvaržė meninės intuicijos. Pastarąjį dešimtmetį parašytuose kūrinuose vis labiau prasiveržia emocinis pradas, o minimalistinę raišką keičia neoromantinė ekspresija. Kompozitorė brėžia savo minčių linijas ir augina išgyvenimų kulminacijas kliaudamasi nuojauta. Savo naująją kūrybą autorė vadina „būsenų muzika“.

Klaipėdoje gimusi L. Narvilaitė baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademiją, prof. Julius Juzeliūno kompozicijos klasę, o 1996 m. ten pat ir asistentūrą-stažuotę. Nuo 1992 m. yra Lietuvos kompozitorių sąjungos narė. L. Narvilaitė inicijavo naujosios muzikos festivalio „Kopa“ atsiradimą Klaipėdoje; nuo 2005 m. ji dirba Klaipėdos koncertų salės direktorės pavaduotoja kultūrinei veiklai, yra įstaigos rengiamų festivalių „Permainų muzika“, „Salve musica“, „Klaipėdos muzikos pavasaris“ ir „Klaipėdos kariliono festivalis“ meno vadovė. Kompozitorės kūriniai įrašyti ir išleisti įvairiuose CD.

ANTONÍNAS DVOŘÁKAS – romantizmo epochos čekų kompozitorius, dirigentas ir pedagogas; operų, simfonijų ir daugybės kitų žanrų kūrinių autorius, Čekijos mokslo ir meno akademijos narys. Jo muzika sklidina nuoširdumo ir savitai melodinga, joje įkūnyta čekų liaudies dainų ir šokių stichija. Kompozitorius piešia nuostabius gamtos ir Čekijos herojiškos praeities vaizdus, atskleidžia dvasią tautos, kuri nepalūžo nuo svetimųjų priespaudos ir išsaugojo savitą kultūrą.

Serenada styginiams E-dur buvo sukurta vos per 11 dienų 1875-ųjų gegužę. Tuo metu laimingam jaunavedžiui ateitis žadėjo puikias perspektyvas: tapęs Prahos šv. Adalberto bažnyčios vargonininku, galėjo atsidėti kūrybai. Jo muzika buvo atliekama įvairiuose koncertuose, didžiulio pasisekimo sulaukė patriotinė kantata „Baltojo kalno įpėdiniai“ („Dědicové Bílé hory“),

kurią dainavo 300 choristų, Prahos publikai patiko opera „Karalius ir angliakasy“, neseniai jis buvo pelnęs Austrijos valstybinę premiją. Optimizmą ir pavasarišką nuotaiką kompozitorius išreiškė penkiose Serenados dalyse: senovinės dainos tylią rimtį skleidžiančioje pirmojoje, žaviame Valse (II dalis), meistriškai iš mažo motyvo sukomponuotame *Scherzo* (III), gilius meilės jausmus perteikiančiame Nokturne (IV) ir sonatos forma parašytame žėrinčiame Finale.

ANTONIO VIVALDI, Venecijos šv. Morkaus katedros smuikininko sūnus, gavo dvejopą išsilavinimą – dvasininko ir muziko (italai jį meiliai vadindavo „raudonplaukiu kunigu“ (*il Prete rosso*)). Jis labai anksti išgarsėjo kaip smuikininkas virtuozas, tapo *maestro di violino*, vėliau – orkestro dirigentu, koncertų vadovu, konservatorijos direktoriumi, itin produktyviu kompozitoriumi: sukūrė daugiau kaip 40 operų ir net 500 su viršum instrumentinių koncertų bei simfonijų, taip pat sonatų, kantatų, motetų, oratorijų.

Kaip tik Vivaldi buvo lemta užbaigti beveik pusantro šimtmečio – nuo XVII a. pradžios iki XVIII a. vidurio – trukusią solinio instrumentinio koncerto raidą. Kaip atlikėjas ir kompozitorius Vivaldi daug naujovių pritaikė kurdamas savitą smuikavimo stilių, jį originaliai įprasmina instrumentiniai koncertai. Šiems kūriniais būdingos šviesios, raiškios melodijos, veržlus, energingas ritmas, tradicinė trijų dalių forma. Koncertuose juntama tam tikra

dramatinė įtampa tarp solisto ir orkestro, kartu solistui leidžiama pasireikšti kaip dominuojančiai individualybei. Solinis instrumentinis koncertas buvo skirtas didesnei klausytojų auditorijai ir turėjo teatrališkumo bruožų.

Bene žinomiausias italų autoriaus kūrinys – 1723 m. parašytas keturių koncertų ciklas „**Metų laikai**“ („Le quattro stagioni“) smuikui ir kameriniam orkestrui. Šioje kompozicijoje novatoriška tai, kad partitūroje prieš kiekvieną koncertą ir jo dalį įrašyti literatūriniai komentarai – nežinomo autoriaus (spėjama, gal net paties Vivaldi) sonetai apie skirtingus metų laikus ir jų sukeltus pojūčius. Tai galima laikyti bene pirmuoju muzikinės programos ir programinės muzikos pavyzdžiu – kompozitorius tarytum siekia muziką kuo tiksliau perteikti sonetuose vaizduojamas pastoralines scenas ir įvykius.

Programos tekstą parengė redaktorė
Justa Adomonytė-Šlekaitienė

Birželio 15

trečiadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras

Hectoro Berliozo *Requiem*. Prabilkite, dangūs

Solistas **GUSTAVO PORTA** (tenoras, Italija)

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

Meno vadovas ir vyr. dirigentas Petras Bingelis

LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO CHORAS

Meno vadovas Česlovas Radžiūnas

LIETUVOS KARIUOMENĖS ORKESTRO GRUPĖ

Vadovas kpt. Egidijus Ališauskas

Dirigentas **CYRIL DIEDERICH** (Prancūzija)

PROGRAMA

HECTOR BERLIOZ (1803–1869)

Requiem (Grande Messe des morts), op. 5 (1837)

1. *Requiem et Kyrie*
2. *Dies irae. Tuba mirum*
3. *Quid sum miser*
4. *Rex tremendae*
5. *Quaerens me*
6. *Lacrymosa*
7. *Offertorium*
8. *Hostias*
9. *Sanctus*
10. *Agnus Dei*

Argentinoje gimęs tenoras **GUSTAVO PORTA** muzikos studijas baigė Kordobos konservatorijoje ir prie „Teatro Colón“ įsteigtame Menų institute Buenos Airėse. 1996 m. pirmą kartą pasirodė „Teatro Colón“, taip pat kituose Argentinos operos teatruose, o 1999 m. persikėlė gyventi į Italiją. Debiutavo G. Bizet „Karmen“ Paduvoje ir kituose Italijos operos teatruose – Palerme, Brešoje, Kremonoje, 2001 m. Vokietijoje. Po to buvo kviečiamas atlikti lyrines tenoro partijas įvairiose Europos scenose, tarp kurių – Katanijos „Teatro Bellini“, Geteborgo opera, „Palma di Mallorca“, Barselonos „Teatro Liceu“, Madrido „Teatro Real“, Stokholmo, Oslo, Bergeno operos teatrai ir daugelis kitų. Solistas bendradarbiavo su režisieriais F. Zeffirelli, P. L. Pizzi, maestro P. G. Morandi, R. Bonyngė'u, R. Frühbecku de Burgosu, Y. Abeliu ir kt. 2006 m. G. Porta pasirodė „Madam Baterflai“ spektakliuose Tokijyje, koncertavo „Avenches Festival“ Šveicarijoje, buvo pakviestas dainuoti „Manon Lesko“ Berlyno „Deutsche Oper“ diriguojant R. Palumbo. 2008 m. debiutavo Frankfurto operoje, Leipcige vadovaujant R. Chailly dalyvavo „Manon Lesko“ pastatyme, Sankt Galeno, Monpeljė festivaliuose. Po to, kai atliko Kanijo vaidmenį „Pajacuose“ Tel Avive, G. Porta nuolatos kviečiamas šią partiją dainuoti Vienos „Staatsoper“.

Tarp pastarųjų metų svarbiausių darbų dainininko karjeroje – tenoro partijos Palermo „Teatro Massimo“, Neapolio „Teatro San Carlo“, Tel Avivo operoje, Tokijo nacionaliniame teatre, Guangdžou, Šanchajaus ir Pekino

teatruose Kinijoje, Londono „Covent Garden“, Valonijos karališkojoje operoje; pasirodymai Masados festivalyje Izraelyje diriguojant F. Chaslinui, R. Palumbo, D. Orenui, P. G. Morandi, K.-L. Wilson, P. Arrivabene'ui ir kt.

Dirigentą **CYRILĄ DIEDERICHĄ** muzika supo nuo vaikystės, jis gimė kompozitoriaus ir dirigento Raymond'o Diedericho šeimoje. Vasarą Cyrilas lankydavo kiekvieną neseniai įkurto Provanso Ekso festivalio koncertą. Penkerių metų pradėjo mokytis groti fortepijonu, kiek vėliau – valtorna, kurios studijas Paryžiaus konservatorijoje, vadovaujamas J. Devemy ir G. Barboteu, 1968 m. baigė su pagyrimu. Dirigavimo C. Diederichas mokėsi pas Paryžiaus operos teatro dirigentą L. Fourestierį, taip pat pas J.-S. Berreau, M. Rosenthalį. Studijų metais pelnė apdovanojimų tarptautiniuose dirigentų konkursuose Italijoje ir Lenkijoje. 1970 metus C. Diederichas laiko savo karjeros pradžia – tada subūrė kamerinį orkestrą, Provanso pradėjo organizuoti festivalį „Semaines musicales du Luberon“, buvo kviečiamas diriguoti operas festivaliuose „Carpentras“ ir „Vaison-la-Romaine“. 1975–1977 m. jis buvo dirigento S. Baudo (Liono nacionalinis orkestras), 1978–1983 m. dirigento J.-C. Casadesus (Lilio nacionalinis orkestras) asistentas, 1984–1990 m. buvo Monpeljė simfoninio ir operos orkestrų muzikos bei meno vadovas, 1998–2005 m. pakviestas Miulūzo simfoninio orkestro vadovu ir buvo Nacionalinės Reino operos kvietinis dirigentas, 2007–2011 m. – Marselio operos teatro muzikos ir orkestro vadovas.

C. Diederichui didžiulę įtaką padarė bendravimas su batutos meistru G. Prêtre'u, 1980-aisiais pasitaikė unikali proga stebėti legendinio H. von Karajano repeticijas, koncertus ir įrašus. Ši patirtis brandino jį kaip dinamišką, atvirą naujovėms meninę individualybę. Muzikos

kritikai C. Diederichą vadina vienu geriausių Prancūzijos dirigentų. Jo dirigavimas apibūdinamas kaip labai įtaigus, demonstruojantis įsigilinimą į atliekamą muziką, darantis poveikį kiekvienam klausytojui.

C. Diederichas rengė operų pastatymus ir dirigavo teatruose, iš jų minėtini nacionaliniai Monpeljė, Paryžiaus, Reino operos teatrai, „Opéra Comique“, Ženevos „Grand Théâtre“, Avinjono, Viši, Marselio, Nanto, Ciuricho, Lozanos, Romos operos teatrai, Olandijos nacionalinė opera, Berlyno „Deutsche Oper“, Venecijos „La Fenice“, Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras. Su Lozanos operos teatro trupe 2008 m. buvo surengtos gastrolės Japonijoje. Per du mėnesius – 2005 m. gruodį–2006 m. sausį Paryžiaus „Théâtre Mogador“ maestro dirigavo net 35 baletų „Gulbių ežeras“ spektaklius (rež. M. Bourne). Jis vadovavo kelių scenos veikalų pasaulinėms premjeroms – tai Ch. Chaynes „Noces de Sang“ (1988), P. Dusapino „Romeo ir Džuljeta“ (1989), G. Finzi „Pauvre Assassin“ (1992), A. B. Tedeschi „Il Mobile Rosso“ (1994).

C. Diederichas, dalyvaudamas festivaliuose, dirigavo žymiems pasaulio simfoniniams orkestrams, tarp jų yra visi pagrindiniai Prancūzijos kolektyvai, Bavarijos, Vienos, Miuncheno radijo, Madrido nacionalinis RTVE, Bukarešto nacionalinis radijo, Brazilijos simfoninis, LNSO ir kt. Maestro repertuare – visos svarbiausios simfoninės partitūros, nemažai operų nuo baroko iki XX a. Tarp ryškiausių C. Diedericho diskografijos pavyzdžių

minėtini įrašai – G. Meyerbeero „Hugenotai“, Ch. Gounod „Mireilė“, H. Berliozi „Haroldas Italijoje“, G. Verdi „Sicilijos mišparai“, A. Ponchielli „Džokonda“. 2012 m. įvyko jo koncertinės gastrolės Kanadoje su Monrealio simfoniniu orkestru, su Manheteno muzikos mokyklos simfoniniu orkestru pasirodyta Nicos festivalyje.

Maestro jau daugelį metų bendradarbiauja su Lietuva: Lietuvos nacionaliname operos ir baletų teatre yra dirigavęs J. F. Halėvy operą „Žydė“, 2015 m. rudenį vadovavo J. Massenet „Manon“ naujam pastatymui, kviečiamas diriguoti LNSO simfoninės muzikos programose, o Vilniaus festivalyje yra parengęs išskirtinių opusų – J. Haydno oratorijos „Metų laikai“, H. Berliozi „Fausto pasmerkimo“, O. Messiaeno „Turangalila-Symphonie“ atlikimą.

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS, skaityti p. 35.

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS (KVCh) profesionalią meninę veiklą pradėjo 1969 m. Nuo pirmųjų dienų iki šiol jam vadovauja Petras Bingelis. Lietuvai tebesant SSRS sudėtyje, Kauno choristai koncertavo prestižinėse Maskvos ir Sankt Peterburgo salėse, pasirodė beveik visų respublikų sostinėse. Vakarų šalyse choras išgarsėjo 1984 metais, Paryžiuje ir Berlyne atlikęs M. Theodorakio Simfoniją Nr. 7. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, KVCh pradėjo bendradarbiauti su smuikininku ir dirigentu lordu Yehudi Menuhinu. 1992 m. choras dalyvavo Amerikos atradimo

500-osioms metinėms skirtame festivalyje „Senieji ir naujieji keliai į Indiją“ Ispanijoje; koncertiniai ir teatralizuoti G. F. Händelio oratorijos „Mesijas“ pastatymai, diriguojant Y. Menuhinui, parodyti Prancūzijoje, Italijoje, Ispanijoje, Vokietijoje, Egipte, Rusijoje, koncertuota Buenos Airėse

(Argentina), Santjage (Čilė). 1992 m. glaudūs kolektyvo ryšiai užsimezgė su vokiečių pianistu, dirigentu Justusu Frantzu, su juo koncertuota Vilniuje, Šlėzvingo-Holšteino festivalyje Vokietijoje, naujametiniuose muzikos festivaliuose Maspalomase (Kanarų salos), 2003 m. sausio 12 d.

Berlyno koncertų salėje „Am Gendarmenmarkt“ dalyvauta iškilmingame koncerte minint UNESCO nutarimą įtraukti L. van Beethoveno Simfonijos Nr. 9 rankraštį į Pasaulio dokumentų paveldo katalogą „Memory of the World“. 1998 m. Kelne prasidėjo choro kūrybinis bendradarbiavimas su maestro Mstislavu Rostropovičiumi, drauge jie ir Leipcigo radijo orkestras koncertavo Eviane (Prancūzija), surengė pasirodymą Gštade (Šveicarija), 2001 m. – Paryžiaus „Théâtre des Champs Elisées“. Nuo 1999 m. choras bendradarbiauja su Krzysztofu Pendereckiu, vyko koncertai Varšuvoje, 2001 m. – Sankt Peterburge, 2003 m. – Europos bažnytinės muzikos festivalyje Švabijos Gmiunde Vokietijoje. Su Lietuvos dirigentais J. Aleksa, J. Domarku, S. Sondeckiu, G. Rinkevičiumi, R. Šerveniku ir jų vadovaujama kolektyvais parengta per 250 premjerų, daug dėmesio skiriama lietuvių kompozitorių kūrybai.

Kauno valstybinis choras surengė daugiau kaip 3000 pasirodymų Lietuvoje ir svetur. Kolektyvui yra dirigavę D. Kitajenko, C. Diederichas, Y. P. Tortelier, J. Axelrodas, V. Spivakovas, V. Gergijevas ir kt. Pasirodymų surengta su Londono BBC, Bordo Akvitanijos nacionaliniu, Leipcigo „Gewandhaus“, Maskvos ir Sankt Peterburgo filharmonijų ir daugeliu kitų simfoninių orkestrų. Choras nuolat kviečiamas dalyvauti muzikos festivaliuose Lietuvoje ir užsienyje, koncertavo Paryžiaus „Salle Pleyel“ ir Dievo Motinos katedroje, Šv. Cecilijos akademijoje Romoje, Buenos Airių „Teatro Colón“, Santjago, Genujos, Bolonijos, Kairo, Varšuvos operos teatruose.

Tarp svarbesnių choro įrašų – kompaktinės plokštelės su Y. Menuhinu, simfonijų ir operų įrašai su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru ir G. Rinkevičiumi; ypatingą vietą diskografijoje užima lietuvių kompozitorių M. K. Čiurlionio, J. Naujalio, Č. Sasnausko, B. Dvariono, J. Juzeliūno, B. Kutavičiaus chorinės muzikos kūriniai.

LIETUVOS NACIONALINIO OPEROS IR BALETO TEATRO CHORAS (meno vadovas Česlovas Radžiūnas) gyvuoti pradėjo su šiuo teatru – 1920 m. Kaune G. Verdi „Traviatos“ pirmuoju spektakliu ir tapo pirmu profesionaliu choru Lietuvoje. Pirmasis choro vadovas buvo Julius Štarka. Šiuo metu Lietuvos operos ir baleto teatro operos chore dainuoja 80 žmonių (40 moterų ir 40 vyrų balsų).

Choras dalyvauja visuose LNOBT operų pastatymuose, jo repertuare apie 80 operos partitūrų, dainuoja ir baletuose, taip pat yra parengęs simfoninio-vokalinio žanro veikalų, koncertuoja savarankiškai. Choras dalyvavo J. Haydno ir F. Schuberto festivalyje, bendrame Čikagos lietuvių operos ir LNOBT A. Ponchielli „Lietuvių“ pastatyme. LNOBT gastroliuojant Čikagoje ir Vokietijoje surengė ir chorinės muzikos koncertus. Minėtini šio kolektyvo koncertai Pažaislio vienuolyne bei Vilniuje, Katedros aikštėje koncertinis G. Verdi „Nabuko“ atlikimas, G. Puccini „Turandot“ Trakų festivalyje; LNOBT 80-mečiui skirtas G. Verdi *Requiem* buvo įrašytas į kompaktinę plokštelę. Su teatru choras gastroliavo Vokietijoje, Olandijoje, JAV, Taivane, tarptautiniuose operos festivaliuose Suomijoje,

Italijoje, Anglijoje. 2011 m. 25-ajame tarptautiniame Makao muzikos festivalyje Kinijoje LNOBT choras dalyvavo festivalio statomoje C. M. von Weberio operoje „Laisvasis šaulys“, su Makao simfoniniu orkestru atliko F. Liszto simfoniją „Faustas“, surengė atskirą koncertą. 2012 m. rugsėjį LNOBT choras antrą kartą gastroliavo Kinijoje, Guangdžou menų festivalyje. Guangdžou operos teatre kartu su lietuvių solistais parodė vieną gražiausių LNOBT pastatymų – G. Puccini operą „Madam Baterflai“.

LITUOVOS KARIUOMENĖS ORKESTRAS (LKO) įsteigtas 1991 m. rugsėjo 4 d. orkestro kapelmeisterio mjr. Justino Jonušo pastangomis. Šiuo metu orkestrui vadovauja kapelmeisteris kpt. Egidijus Ališauskas, jam talkina dirigentas kpt. Dainius Pavilionis.

1996 m. Lenkijoje tarptautiniame orkestrų festivalyje-konkurse „Auksinė lyra“ LKO laimėjo *Grand Prix*, o 1999 m. NATO karinių orkestrų festivalyje Kaizerslauterne (Vokietija) koncertavo 23 tūkst. klausytojų. 2010 m. LKO laimėjo pirmą vietą X Lietuvos pučiamųjų orkestrų čempionate.

LKO pagrindinė paskirtis – groti oficialiai sutinkant aukštus užsienio svečius, dalyvauti Lietuvos kariuomenės iškilminguose ceremonialuose, valstybinių švenčių renginiuose. Taip pat orkestras koncertuoja Lietuvos visuomenei, rengia *defilé* programas, atliekamas per įvairias šventes, kasmet dalyvauja apie 90-yje renginių.

LKO bendradarbiauja su Europos Sąjungos bei JAV kariniais orkestrais ir jų dirigentais; sėkmingai dalyvavo karinės muzikos festivaliuose, koncertavo Vokietijoje, Belgijoje, Lenkijoje, Olandijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Estijoje, Švedijoje, Baltarusijoje ir Čekijoje.

LKO grojo su tokiais solistais kaip P. Geniušas ir D. Slipkus (fortepijonas), M. Bačkus (violončelė), R. Beinaris (oboju), M. Balčytis ir V. Šilinskas (trombonas), S. Kirsena (tūba), akompanavo dainininkams V. Noreikai, J. Leitaitei, V. Juozapaičiui, L. Pautieniui, A. Grigorian, R. Vaicekauskaitėi, surengė pasirodymų su V. Povilioniene, V. Riaubiškyte, P. Meškėla, Č. Gabaliu, G. Paškevičiumi, I. Starošaite ir kitais atlikėjais bei ansambliais.

LKO repertuare – Lietuvos ir pasaulio kompozitorių populiarūs orkestriniai, originali šiuolaikinė muzika bei klasikinių kūrinių aranžuotės. Orkestro įrašai skamba per radiją bei televiziją, išleista kompaktinių plokštelių.

HECTOR BERLIOZ. *Requiem* (Grande Messe des morts), op. 5

Prancūzų kompozitoriaus Hectoro Berlioza muzikai būdingas pagrindinis romantizmo epochos bruožas – psychologizmas bei kitos to meto menus veikiosios emocinės būsenos – egzaltacija ar ekspansyvumas. Nusivylimas, vienvė, asmenybės konfliktas su aplinka, prieglobsčio ieškojimas gamtoje – tipinės romantinės

idėjos, radusios vietą Berlioza garsų pasaulyje greta tokių tapybiškų peizažų kaip žanriniai švenčių, batalijų, fantastinių orgijų vaizdai. Berlioza orkestras – be galo įvairus: spindi ryškiais spalvomis, gali būti puošnus, grandiozinis ar šėlstantis, dramatiškas, rūstus, pašaipiai ironiškas ir tragiškas, arba lengvas kaip oras, virtuoziškas, dainingas, švelnus ir plastiškas. Poetas Heinrichas Heine apie Berlioza yra pasakęs: „Tai erelio didumo vytyrys“.

1837 m. Berlioza gavo užsakymą parašyti *requiem* 1830 m. liepą žuvusių revoliucijos aukų atminimui ir įvykdė per tris mėnesius. Jau iš pat pradžių kompozitorius įsivaizdavo to kūrinio grandioziškumą – 500 arba 600 atlikėjų. Berlioza *Requiem* laikė geriausiu savo veikalu, kupinu „rūsčios didybės“, ir pabrėždavo šio sumanymo ir išraiškos priemonių novatoriškumą: „...jame yra neįtikėtinais siaubingų kombinacijų, kurių dar niekas nenaudojo ir kurios, ko gero, man pirmam atėjo į galvą.“

Requiem parašytas tradicine gėdulingų mišių forma, tačiau jam būdingas ne vien santūrumas, rimtis ir lyrika, jis kupinas ir dramtizmo, kovingumo, maištingos dvasios. Kompozitorius panaudojo kanoninį lotynišką tekstą, bet vietomis jį šiek tiek pakeitė. Autorių pakerėjo *Dies irae* „gigantiška didybė“, ši mišių dalis tapo kūrinio dramatiškiausia vieta, centru.

Requiem sudaro 10 dalių: 1 d. *Requiem aeternam* alsuoja susikaupimu ir užuojauta; 2 d. *Dies irae* prasideda šalta

ir beaistre viduramžių giesme, tačiau rimtis netrukus sudrumsčiama; 3 d. *Quid sum miser* – nuoširdus lyrinis monologas; 4 d. *Rex tremendae* – rūsčios galybės šlovinimas, jį pratęsia ir 5 d. *Quaerens me*, kurią choras atlieka *a capella*; 6 d. *Lacrymosa* – tarsi didinga epinė drobė, prisodrinta ryškių dinamikos ir harmonijos kontrastų; 7 d. *Offertorium* – tą subtilią muziką Berlioza yra pavadinęs „skaistyklės sielų chorą“ (teigiama, kad Robertą Schumanną labai domino šios dalies inovacijos); 8 d. *Hostias* muzikos garsai mirguliuoja kaip šviesos spinduliai, o faktūros skaidrumas sukuria lengvą plevėnimą aukštumose; 9 d. *Sanctus* – intymiai paprasta ir daininga, pirmą kartą visame kūrinyje įtvirtinanti šviesius jausmus; 10 d. *Agnus Dei* šias mišias vainikuoja optimizmo ir rimties sklaidina gaida.

Programos tekstą parengė redaktorė Rima Povilionienė.

Birželio 18

šeštadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinis operos ir baletu teatras

Giuseppe Verdi. „Don Karlas“

2 d. opera italų kalba

Muzikos vadovas ir dirigentas **PIERRE VALLET** (Prancūzija)

Dirigentas **MARTYNAS STAŠKUS**

Režisierius **GÜNTER KRÄMER** (Vokietija)

Scenografas ir dramaturgas **HERBERT SCHÄFER** (Vokietija)

Kostiumų dailininkė **ISABEL INES GLATHAR** (Vokietija)

Režisierė statytoja **JÜRATĖ SODYTĖ**

Choro meno vadovas **ČESLOVAS RADŽIŪNAS**

Dainuoja:

Askar Abdrazakov (Rusija), Adam Diegel (JAV), Eugenijas Chrebtovas, Liudas Mikalauskas, Česlovas Nausėda,

Viktorija Miškūnaitė, Eglė Šidlauskaitė, Gunta Gelgotė, Ina Tervydytė, Vladas Bagdonas, Žygimantas Galinis,

Arūnas Malikėnas, Deividas Staponkus, Šarūnas Šapalas, Rokas Šveisteris

GIUSEPPE VERDI (1813–1901)
Opera „Don Karlas“ (*Don Carlo*)

Paskutinė pastarojo sezono operos premjera Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre – Giuseppe's Verdi „Don Karlas“ – vienas reikšmingiausių teatro pastatymų ir nepaisant itin prieštaringų nuomonių – labai įtaigus spektaklis. O ar galėtų būti kitaip? Juk šis laikas priskiriamas „didžiosios operos“ (*grand opéra*) žanrui – nuostabi jo muzika, stiprūs istorinių personažų charakteriai, dramatiškas siužetas. Statytojai, sukūrę savąją šios operos versiją, irgi siekė ne iliustratyviai perteikti dramą, bet atskleisti giliausius jos klodus. „Don Karlą“ Lietuvos operoje pastatė originaliu sceniniu mąstymu pasižymintis iškilus vokiečių režisierius Günteris Krāmeris ir daugelyje pasaulio teatrų diriguojantis Pierre'as Vallet, scenografas bei dramaturgas Herbertas Schäferis.

G. Verdi „Don Karlo“ premjera įvyko 1867 m. Paryžiuje. Operos libretui pasirinkta Friedricho Schillerio pjesė. Šioje Schillerio dramoje glūdėjo tai, ko Verdi ieškojo savo vėlyvosioms operoms: palikęs teatrališkas paviršutiniškas dramas ir romantiškų aistrų kupinus libretus, kompozitorius pasuko vidinio tragizmo link; išorinio veiksmo šiuose kūrinuose maža, juose siekiama perteikti vidinius išgyvenimus, tiesos paieškas ir žmogiškumo ilgesį.

Būdamas genialus muzikos dramaturgas, Verdi puikiai suprato, kad politinė Schillerio drama teikia kur kas mažiau galimybių pavaizduoti žiūrovų taip mėgstamas aistras ir jausmų kolizijas nei šeimos santykių drama. Tad abi jas sujungė į vieną tobulą asmeninių, politinių ir ideologinių konfliktų dramą. Kai baigė kurti partitūrą Paryžiaus operai, Verdi tebuvo 53-ejų, ir dar 20 metų jis sugaišo šį kūrinį taisydamas, trumpindamas, čia išimdamas iš jo arijas ar scenas, čia vėl jas grąžindamas... Jokia kita opera neturėjo tiek redakcijų.

„Don Karlo“ partitūroje labai aiškiai girdėti, kuriose vietose Verdi nusilenkė Paryžiaus operos konvencijai, o kur pats buvo savo darbo šeimininkas. Natūraliai kyla klausimas, kaip ši opera būtų skambėjusi, jeigu jai nebūtų pritaikyti jokie apribojimai. Tai išsiaiškinti pasiryžome mudu su Günteriu. Mes pabandėme įelektrinti operos vyksmą, suteikti draminei kūrinio medžiagai dar daugiau įtampos. Padarėme kai kurias muzikines kupiūras, siekdami sustiprinti muzikos poveikį, taip pat apkeitėme vietomis kai kurias scenas dėl darnesnės įvykių tėkmės. Esame tikri, kad pačiam Verdi ši „Don Karlo“ versija būtų pasirodžiusi artima ir intriguojanti,“ – pasakoja dirigentas Pierre'as Vallet.

Režisieriaus pagrindinis tikslas taip pat buvo įsigilinti į G. Verdi veikalą ir panaikinti klišes, kurios jį lydėjo nuo pat XIX a. Paryžiaus scenos. Pasak G. Krāmerio, klausantis „Don Karlo“ baleto scenos ir eisenos muzikos, nesunku

pajusti, kad tai – „tuščia muzika“. Verdi parengė aštuonias šios operos versijas, tai rodo, kad jis nebuvo patenkintas rezultatu, kūrinio forma.

Šiame pastatyme G. Krāmeris pateikė ir netikėtų sprendimų bei sąsajų. Režisierių paveikė ir inspiravo roko kultūros žvaigždės Davido Bowie priešmirtinė atsisveikinimo žinutė – dainos „Blackstar“ vaizdo klipas ir jo prasmės. Statant „Don Karlą“, kurio viena centrinių scenų yra Ispanijos inkvizicijos autodafė, „Blackstar“ įvaizdžiai tapo nelyginant atspirties tašku. Visos šios inspiracijos spektaklyje kuria itin paveikų reginį.

LNOBT informacija

Birželio 20

pirmadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

Rečitalis „Dvilypumas“

MŪZA RUBACKYTĖ

(fortepijonas; Lietuva, Prancūzija, Šveicarija)

Rekomenduoja **MOTERIS**

PROGRAMA

I

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)

„Arabeska“, op. 18

„Karnavalas“, op. 9

Jžanga (Préambule)

Pjero (Pierrot)

Arlekinas (Arlequin)

Kilnūsio valsas (Valse noble)

Euzebijus (Eusebius)

Florestanas (Florestan)

Koketė (Coquette)

Replika (Replique)

Sfinksai (Sphinxes)

Drugeliai (Papillons)

Šokančios raidės (A. S. C. H. – S. C. H. A. Lettres dansantes)

Kjarina (Chiarina)

Šopenas (Chopin)

Estrela (Estrella)

Atpažinimas (Reconnaissance)

Pantalonė ir Kolombina (Pantalon et Colombine)

Vokiškas valsas (Valse allemande) ir Intermezzo.

Paganinis (Intermezzo. Paganini)

Prisipažinimas (Aveu)

Pasivaikščiojimas (Promenade)

II

Pauzė (Pause)

Davidbsiundlerių maršas (Marche des Davidsbündler)

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)

Preliudai:

b-moll, VL 169

d-moll, VL 294

f-moll, VL 197

Noktiurnai:

fis-moll, VL 178

cis-moll, VL 183

SERGEJ PROKOFJEV (1891–1953)

Sonata fortepijonui Nr. 6 A-dur, op. 82

Allegro moderato

Allegretto

Tempo di valzer lentissimo

Vivace

Šiuo metu Vilniuje, Paryžiuje ir Ženevoje gyvenančios lietuvių pianistės **MŪZOS RUBACKYTĖS** karjera prasidėjo, kai ji septynerių metų debiutavo Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje skambindama J. Haydno Koncertą D-dur diriguojant Sauliui Sondeckiui. Studijavo Lietuvos konservatorijoje (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija, LMTA) ir Maskvos valstybinėje P. Čaikovskio konservatorijoje, čia baigė ir aspirantūrą. Jos profesoriai buvo žymūs pedagogai I. Gomolickaitė, J. Karnavičius, J. Flieras, B. Davidovič, M. Voskresenskis. Tapusi Sajunginio konkurso laureate, pelnė pripažinimą kaip viena geriausių SSRS pianistų. M. Rubackytės pergalė 1981 m. prestižiniame tarptautiniame Liszt–Bartoko pianistų konkurse Budapešte buvo pirmas Lietuvos pianisto pripažinimas tarptautinėje scenoje po 50 metų pertraukos (1933 m. pianistų konkursą Vienoje buvo laimėjęs S. Vainiūnas). M. Rubackytei septynerius metus buvo draudžiama išvykti už SSRS ribų, todėl ji negalėjo įvykdyti nė vieno iš daugelio pasirašytų reikšmingų kontraktų Vakaruose. Nepaisant to, atsiradus galimybei, 1988 m. ji jau stažavo Paryžiuje pas Y. Lorriod ir G. Mounier, o 1990 m. tapo tarptautinio prancūzų muzikos konkurso „Les Grand Maîtres Français“ Paryžiuje nugalėtoja.

Šiandien pianistė koncertuoja visuose žemynuose; jos gastrolių sąrašas – garsios Argentinos, Urugvajaus, Kolumbijos, Peru, Čilės, Meksikos, Japonijos salės, net tokie egzotiški kraštai kaip Marokas, Malaizija,

Singapūras, Mozambikas, Bermudai, Martinika ir Puerto Rikas. Ji kasmet kviečiama koncertuoti Paryžiaus operoje, jos rečitaliai rengiami svarbiausiose salėse, kaip antai Londono „Wigmore Hall“, Bonos „Beethoven-Haus“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Briuselio konservatorijoje, Paryžiaus „Salle Gaveau“, Tivolio „Villa d'Este“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Mechiko „Auditorio Blas Galant“, Santjago operoje, Rio de Žaneiro „Teatro Municipal“, Kairo operoje, Tokijo „Casals Hall“. M. Rubackytė koncertuoja su daugeliu aukščiausios klasės JAV orkestrų, bendradarbiauja su Santjago „Teatro Municipal“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Singapūro, Malaizijos, Naujosios Zelandijos, Maskvos P. Čaikovskio, Lozanos simfoniniais orkestrais, įvairiais Prancūzijos kolektyvais. Daug dėmesio pianistės menui skiria žymios radijo ir televizijos stotys – „Radio Suisse Romande“, „Radio Télévision Suisse“, Čikagos WFMT, „Radio France“, „France Musique“, „Radio Classique“ ir kt.

Pernai F. Liszto festivalyje Raidinge (Austrija) ir Bairoito (Vokietija) festivalyje M. Rubackytė atliko visą „Klajonių metų“ ciklą, o „Radio France“ festivalyje Monpeljė (Prancūzija) – D. Šostakovičiaus ciklą „24 preludai ir fugos“. Šiomet minėtuose festivaliuose ji skambins F. Liszto „Transcendentinius etiudus“.

M. Rubackytės repertuarą sudaro daugiau kaip 40 koncertinių programų ir 40 koncertų su orkestru, jos diskografiją – 25 kompaktinės plokštelės. Dvigubą

M. K. Čiurlionio fortepijoninių kūrinių albumą (1994) kompanija „Naxos“ 2011 m. išleido pakartotinai ir skyrė lietuvių kompozitoriaus 100-mečiui. Daugiau kaip 20 metų bendradarbiaujant su „Lyrinx“ (Prancūzija) buvo išleistos 8 kompaktinės plokštelės, tarp jų – F. Liszto „Klajonių metų“ trigubas albumas. 2009 m. įrašų kompanija „Warner Classics“ serijoje „Lontano“ išleido M. Rubackytės ir Šanchajaus styginių kvarteto įgrotą pasaulinę premjerą kamerinės L. van Beethoveno Ketvirtojo fortepijoninio koncerto versijos, kurią 1996 m. surado Bonos „Beethoven Haus“ muzikologas dr. H.-W. Kūthenas. Bendradarbiaujant su kompanija DORON (Šveicarija) leidžiama kompaktinių plokštelių serija „Great Lithuanian live recordings“, šiuo metu jau yra 5 CD. „Brilliant Classics“ išleido pianistės įgrotą D. Šostakovičiaus „24 preludų ir fugų“ dvigubą albumą, L. Vierne fortepijoninės bei kamerinės muzikos kompaktines plokšteles (2015–2016). Su Vilniaus kvartetu M. Rubackytė šiai firmai įrašė C. Franko fortepijoninę ir kamerinę muziką.

M. Rubackytė apdovanota Garbės medaliu „Už nuopelnus Lietuvos kultūrai“, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, už Lietuvos garsinimą pasaulyje jai įteiktas Projekto „LT tapatybė“ prizas, Lietuvos Vyriausybės premija – už nuopelnus Lietuvos kultūrai ir aktyvią koncertinę veiklą, 2006 m. jai paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, 2008 m. – Lietuvos muzikų sąjungos „Aukšinio disko“ prizas.

M. Rubackytė yra tarptautinio Vilniaus fortepijono muzikos festivalio įkūrėja ir meno vadovė. Pianistė, „viena geriausių gyvyių Liszto atlikėjų“ (kaip teigiama prestižiniame žurnale „Fanfare“, JAV), yra Tarptautinių F. Liszto asociacijų (ILA) biuro narė, F. Liszto draugijos Lietuvoje „LiSZtuania“ prezidentė, ilgametė tarptautinio F. Liszto pianistų konkurso Utrechte žiuri narė. Už F. Liszto kūrybos ir vengrų kultūros sklaidą pasaulyje 2012 m. M. Rubackytei įteiktas Vengrijos kultūros ministerijos prizas „Pro Hungarica“. 2013 m. ji tapo konkurso „Moters portretas“ nugalėtoja. M. Rubackytė yra LMTA profesorė, kviečiama į svarbių tarptautinių konkursų žiuri, vadovauja meistriškumo kursams įvairiose pasaulio šalyse.

Mūza Rubackytė groja rečitalį mįslingu pavadinimu „Dvilypumas“. Jos pasirinkti autoriai – tai vidinių prieštaravimų kupinas, besiblaškantis Robertas Schumannas, dvilypei muzikos ir dailės aistrai atsidavęs Mikalojus Konstantinas Čiurlionis bei totalitarinio režimo žlugdomas, laisvame pasaulyje subrendęs Sergejus Prokofjevas. Pianistė cituoja poetą Charles'į Baudelaire'ą: „Artistas – ne artistas, jei jis nėra dvilypis ir suprantantis šio dvilypumo fenomeną“. Kiekvienas M. Rubackytės koncertas leidžia pažvelgti į turtingą, gyvenimo bei meninės patirties sklidiną atlikėjos pasaulį. Regis, ji paima mus už rankos ir veda į neatrastus tolius, gerai žinomiems kūriniais suteikdama išskirtines, savitas prasmes.

ROBERTO SCHUMANNO „Arabeska“ C-dur, op. 18. 1839-ųjų pavasarį iš Vienos į Leipcigą grįžęs Schumannas buvo apimtas depresijos: nusivylęs ir savo profesija, ir asmeninio gyvenimo peripetijomis. Nors su pianiste Clara Wieck jau susižadėję, jos tėvas, Schumanno mokytojas Friedrichas Wieckas griežtai uždraudė jiems matytis – būsimas žentas jam niekuo neįtinka. Robertas kreipiasi į teismą, kad galėtų vesti Clarą. Nepaisydamas visų nemalonumų, tuo metu sukuria keletą fortepijoninių kūrinių, tarp jų – kerinčio grakštumo „Arabeska“. Laiške draugui šį opusą vadina „trapiu, subtiliu, moterišku“. Schumannas buvo paveiktas Christiano Schubarto muzikos estetikos, pagal kurią C-dur tonacija apibūdinama kaip „vaikiška, naivi, nuoširdi“.

„Karnavalas“, op. 9

1835 m. sukurtame pjesių cikle autorius ryškiausiai įkūnijo savo kompozicines naujoves, požiūrį į meną, kūrybos idealus. Kalbant apie Schumanno estetinius principus, reikia prisiminti darbą jo redaguojamame žurnale „Naujasis muzikos laikraštis“. Norėdamas išplėsti kovą su rutina, miesčioniškumu mene, jis sugalvojo mistinę „Dovydo broliją“ (Davidsbund), o jos nariai buvo vadinami davidsbiundleriais. Tai Chopinas, Lisztas, Paganini, Clara Wieck bei išgalvoti personažai – Euzebijus ir Florestanas. Pastarųjų paveikslai – tai paties Schumanno dvilypė charakteristika: maištingas ir impulsyvus Florestanas bei švelnus ir susimąstęs Euzebijus.

Kompozitorius „Karnavalą“ pavadino „mažomis scenomis, parašytais pagal keturias raides“. Jos sudaro žodį ASCH – Čekijos miestelio pavadinimą, taip pat raidės Sch yra Schumanno autografas. Raidės išreiškiamos 3 ar 4 garsais: as – c – h, a – (e)s – c – h, (e)s – c – h – a. Iš šių garsų sudarytos temos vystomos variaciniu būdu, jos skamba atskirose pjesėse ir intonaciškai jungia visą ciklą. Tai Schumanno mėgstamas muzikinio plėtojimo metodas.

Ciklą sudaro 20 pjesių. Po iškilmingos įžangos karnavalo šurmuly pasirodo įvairios kaukės (Pjero, Arlekinas, Drugeliai, Koketė, Pantalonė, Kolombina, Šokančios raidės ir kitos), Chopinas, Paganini, Clara Wieck (Kjarina), skamba žanrinė muzika (Kilnūsiai ir Vokiškas valsai). „Karnavalo“ finalas – „Davisbiundlerių žygis prieš filisterius“ (filisteris – patenkintas savimi, smulkmeniškasis, be tauresnių idealų žmogus), pastarieji charakterizuojami senoviniu vokiečių šokiu, pabrėžiančiu jų miesčionišką ribotumą, atgyvenusias pažiūras. Pabaigoje filisterių temą nustelbia davidsbiundlerių maršo garsai.

MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO preliudai ir noktiurnai

Iš prof. V. Landsbergio knygos „Čiurlionio muzika“: „Čiurlionio kūriniai fortepijonui – gausiausia jo palikimo dalis. Kai kuriais atžvilgiais ji gali atrodyti ir reikšmingiausia: čia jis įkūnijo savičiausius, originaliausius, dažnai ir labai naujoviškus tais laikais sumanymus, atradimus, idėjas. Čia ir gilaus psichologinio

turinio, tiesiai perteikiamo ir dramaturgiškai simbolizuojamo, apraiškos. [...] Čiurlionio fortepijoninė muziką – kūrybos dienoraštis ir kompozitoriaus laboratorija. Gal ir gyvenimo dienoraštis, dvasios būsenų ir kovų atspindys.

[...] Kartais net atrodo, kad Čiurlionis – preliudų kompozitorius. Iš tiesų jis mėgo glaustą, sentenciškai imlų pasisakymą, mėgo žymėti nuotaiką, kurioje juntama būties esmė. Tam tiko romantiškas fortepijono miniatiūros žanras, galėjo imponuoti F. Chopino, vėliau – R. Schumanno pavyzdys. [...] Jų muzikos vaidai gana poliariški: arba niūriai audringi, arba švelniai, dažniausiai kiek elegiška nuskaidrėję. Tuo požiūriu Čiurlionio preliudus lengviau grupuoti negu pagal priemones. Ne sykį atrodo, kad kompozitorius kiekviename mažame kūrinyje sprendė vis kitokį uždavinį, turėjo kitokią struktūrinę idėją. [...] Žinoma, randame ir ramesnių, nors ir „tamsaus“, niūroko susimąstymo arba grakštaus žaismingumo nuotaikų, o kai kuriuose preliuduose Čiurlionis kontrastiškai gretina abi savo dualistinio temperamento (gal ir pasaulėjautos, asmenybės) puses.

Ankstyvieji Čiurlionio preliudai patrauklūs savo nuoširdžiu romantiškumu, tauriu jausmo santūrumu, išgryninta forma. 1904 m. stilistika staiga pasikeitė, ryškiau ėmė reikštis kompozitoriaus individualybė. Jis krypta į polifoninį mąstymą, į ekspresyviai permainingą harmoniją ir struktūrizuotą ritmiką. [...]

Kūrinių forma griežta, mintis sentenciškai sukaupta, konstruktyvi logika eina kartu su ęrakščia fantazija, dažnai sukuriančia laisvos improvizacijos įspūdį. [...] Minties ir stiliaus požiūriu paskutiniųjų metų preliudai yra brandžiausia ir originaliausia Čiurlionio muzikos palikimo dalis.“

SERGEJUS PROKOJJEVAS **Sonatą fortepijonui Nr. 6 A-dur, op. 82**, pabaigė 1940 m. vasarį ir po poros mėnesių pats skambino radijo transliacijoje. Tada susipažino su Sviatoslavu Richteriu, vėliau atlikusiu daug Prokofjevo fortepijoninės muzikos. Richteris apie Sonatą pasakė: „Kompozitorius storžieviškai nutraukia saitus su romantika ir atveria duris visa griaunančiam XX amžiaus pulsui!“

„Sonatine triada“ vadinamos trys Prokofjevo sonatos (Nr. 6, 7, 8), kurios buvo rašomos panašiu laiku, 1939–1944 m.; dar jos vadinamos Karo sonatomis (beje, tuo metu kompozitorius kūrė ir Penktąją simfoniją, muziką kino filmui „Ivanas Rūstusis“ bei operą „Karas ir taika“). Visų trijų minėtų sonatų muzika persmelkta niūraus tragizmo, teroro grėsmės, baimės; daug mechaninio *ostinato*, aštrių akcentuotų akordų, politonalios harmonijos. Veikiamas Antrojo pasaulinio karo sukrėtimų Prokofjevas šia muzika išliejo ir asmeninius išgyvenimus: raudonojo teroro metais vienas po kito žuvo jo draugai (V. Mejerholdas, Z. Raich ir kt.); pats Prokofjevas buvo nusivylęs sovietų valdžia ir labai

gailėjosi parvykęs iš Vakarų į Rusiją; jo buvusi žmona ir sūnų motina Lina buvo suimta ir atsidūrė lageryje.

Kompozitoriaus kūrybos tyrinėtojai teigia, kad keturių dalių Šeštoji sonata A-dur savo struktūra ir epiniu dramatišku turiniu artima simfonijai. Kūrinio kulminaciniai centrai – pirma dalis ir finalas, o vidurinės *Scerzo* ir *Valsas* priešpriešinamos minėtosioms lyg baroko epochos sceninių kūrinių – operų-baletų intermedijos.

Programos tekstą parengė redaktorė
Justa Adomonytė-Šlekaitienė

REKLAMOS PASLAUGOS
www.zvk.lt

3M REKLAMINĖS
MEDŽIAGOS

Birželio 21

antradienis, 19 val.

Koncertų salė „Compenso“

„Maraca & his Latin Jazz All Stars Septet“

(„Maraca ir jo Lotynų Amerikos džiazų žvaigždžių septetas“)

Trumpoji džiazų naktis

ORLANDO VALLE MARACA (fleita, grupės vadovas, aranžuotojas)

STEVE TURRE (trombonas, kriauklės)

ROBBY AMEEN (perkusija)

MARIO CANONGE (fortepijonas)

ORLANDO POLEO (perkusija)

FELIPE CABRERA (kontrabosas)

TIM MAYER (saksofonas)

Koncerto mecenatas **EIKA**

Ugningasis fleitininkas Orlando Valle Maraca ir jo „Lotynų Amerikos džiazo žvaigždžių septetas“ po pastarųjų koncertų Meksikoje ir garsiajame Paryžiaus „Théâtre du Châtelet“ – Lietuvoje! Beje, su džiazo grupe „Otra Vision“ Maraca jau viešėjo Vilniaus festivalyje 2003 metais. Fleitos virtuozas šį kartą kviečia į muzikinę kelionę su „Lotynų Amerikos džiazo žvaigždžių septetu“, koncertavusiu bemaž visame pasaulyje. Jų muzika,

inspiruota žymiausių Kubos kompozitorių kūrybos bei tradicijos, yra savitas, intriguojantis džiazo ir afrokubietiško stiliaus lydinys, kuriame fenomenaliai įterpiamas gailvus Maracos kubietiškos fleitos solo. Tą nepakartojamą vyksmą praturtina ir Maracos partnerių meistriskumas. Vilniuje pateikiama programa, grįsta ne tik laisvomis improvizacijomis, bet ir repertuaru žinomiausio Maracos ir jo kolegų DVD („Reencuentros,

live at the grand theater of Havana“), įrašyto per gyvą koncertą Havanoje ir pripažinto Metų įrašu. Anot pasaulio spaudos, jų muzika – tai sapnas, istorija, teigimas, kad mūsų skirtumai gali tapti bendrumu ir įveikti išankstinį priešišumą. Šių talentingų muzikantų koncertuose, kad ir kur jie vyktų, išnyksta sienos, o lieka tik muzika, šypsenos ir kūrybos laisvė.

ORLANDO VALLE MARACA gimė Havanoje, muzikų šeimoje, nuo dešimties metų pradėjo mokytis groti fleita. Talentingas jaunuolis karjerą pradėjo Emiliano Salvadoro ir Bobby Carcassèso ansambliuose, buvo Chucho Valdéso vadovaujamos pasaulinio garso grupės „Irakere“ atlikėjas bei aranžuotojas. Netrukus ėmė domėtis bendrais amerikiečių ir kubiečių muzikos aspektais teigdamas, jog džiazą ir kubietišką muziką suartina iš Afrikos kilę ritmo bei intonacijų dariniai. Orlando Valle Maraca šiuo metu yra vienas garsiausių Lotynų Amerikos fleitininkų, taip pat pianistas, kompozitorius bei aranžuotojas, „Grammy“ apdovanojimų nominantas, pasak leidinio „Island Beat“ (2000), kubiečių muzikos evoliucijoje vaidinantis pagrindinį vaidmenį. Nuo debiutinio „Passaporte“, įrašyto Kubos kompanijoje EGREM ir paskelbto metų albumu, jo solo CD – „Fórmula Uno“ (1995), „Havana Calling“ (1996–1997), „Sonando“ (1998–1999), „Descargar Total“ (2000) – arba įrašai su kitais muzikantais ne kartą buvo nominuoti „Grammy“, išrinkti metų įrašais Kuboje ir JAV („Tremenda Rumba“), albumas „Descargar Total!“ (2000)

pripažintas visų laikų perkamiausiu kubiečių CD. Maraca groja festivaliuose visame pasaulyje, bendradarbiauja su žymiausiais muzikantais, tarp kurių – Wyntonas Marsalis, Al di Meola, Brianas Lynchas, Giovanni Hidalgo, Horacio „El Negro“ Hernandezas, Haroldas López-Nussa, Irvingas Acao, Grėgory Privat, Celia Cruz, Natalie Cole, Cesária Évora, Yuri Buenaventura, Andy Norellas, Mongo Santamaria ir kt. „Daugiausia išmokau muzikuodamas su kitais: žavėjausi jų energija – juk drauge grodami, dalijamės ja, – sako Maraca. – Kubietiškoje muzikoje išskiriu trijų kultūrų – Afrikos, Ispanijos ir Prancūzijos – elementus. Juos sujungus ir atsirado ta muzika. Šiandien Kubos menininkai mažai tesidomi savo šaknimis, o man grįžti prie jų labai svarbu.“

Vienas žymiausių pasaulio džiazo novatorių trombonininkas **STEVE'AS TURRE** yra ne kartą pelnęs geriausio instrumentininko titulą. Jis gimė JAV meksikiečių šeimoje, užaugo prie San Francisko įlankos, čia absorbavo *marachi*, bliuzo ir džiazo stilius. Dar studijuodamas Sakramento valstybiniame universitete Kalifornijoje, jis prisijungė prie „Escovedo Brothers“ salsos grupės ir neapleidžia šio žanro iki šiol. Po pasirodymų su įžymiuoju Ray'umi Charlesu S. Turre kviečiamas groti su tokiais atlikėjais kaip Dizzy Gillespie, McCoy Tyneris, J. J. Johnsonas, Herbie Hancockas, Lesteris Bowie, Tito Puente, Mongo Santamaria, Vanas Morrisonas, Pharoah Sanderss, Horace'as Silveris, Maxas Roachas, Cassandra Wilson, Rahsaanas Rolandas Kirkas, kuris kadaise paskatino trombonininką muzikavimui

pritaikyti ir kriaukles (*shells*). 2015 m. S. Turre pelnė prestižinį JJA Jazz apdovanojimą, neseniai išleido savo naują CD „Spiritman“.

„Grammy“ laureatas būgnininkas **ROBBY AMEENAS** – libaniečių kilmės Niujorke karjerą pradėjęs muzikantas, geriausiai žinomas dėl savo unikalios ir ryškios afrokubietiško džiazo stiliaus. Jis išgarsėjo dalyvaudamas koncertuose su tokiomis žymybėmis kaip Dizzy Gillespie ar Paulas Simonas, grojo su Dave’u Valentinu, Eddie Palmieriu, Jacku Bruce’u, Kipu Hanrahanu, Mongo Santamaria, Paquito D’Rivera, Hiltonu Ruizu, Willie Colonu. Žurnalas „Down Beat“ labai gerai įvertino jo albumą, įrašytą su Horacio „El Negro“ Hernandezu. Be to, jis talkina talentingam lotynų džiazo trio „Overproof“, rengia įrašus su grupe „Seis del Solar“ ir kt. R. Ameeną yra aktyvus didžiųjų pasaulio festivalių dalyvis („Modern Drummer Day“, PAS, Monrealio „Drum Fest“, Frankfurto „Messe“ ir Nešvilio NAMM bei kt.), taip pat įrašinėjo muziką JAV TV laidoms, kino filmams. Su Troy’umi Robertsu, Bobu Franceschini, Conradu Herwigu, Manueliu Valera, Lincolnu Goinesu ir Yunioru Terry pernai išleido savo CD „Days in the Night“.

Iš Martinikos kilęs pianistas **MARIO CANONGE** muziką studijavo Paryžiuje, dalyvavo įvairių sudėčių, grojusiu lotynų *jazz-rock-fusion* stiliais, ansambliuose. Jam didelę įtaką darė žymūs Karibų pianistai Marius Cultier ir Alainas Jean-Marie. Ypač pianistas išgarsėjo jungdamas Karibų

zouk ritmus, klasikinę muziką ir džiazą, su savo suburta grupe „Kann“ koncertavo įvairiose šalyse, bendradarbiau su panašios stiliškos grupėmis „Kassav“, „Malavoi“. 2002 m. M. Canonge įkūrė grupę „Sakésho“ su Andy Narellu, Micheliu Alibo ir Jean-Philippe Fanfant’u, dalyvavo daugybėje festivalių, išleido CD ir DVD. Jis groja su savo senu draugu Etienne’u Mbappé, Richardu Bona, Gino Sitsonu, Manu Dibango, kurie pajvairina pianisto muzikavimo stilių afrikietišku koloritu. M. Canonge išleido populiarų albumą „Mitan“, su Micheliu Zenino dalyvavo festivalyje „Jazz à Porquerolles“ (2013 m. išleistas jų pasirodymo DVD), su grupe muzikantų įgrojo Dominikos gitaristo Camerono Pierre’o albumą „Radio Jumbo“. Pastaruju metu daug koncertuoja su trio CAB (*Caraibes, Afrique, Brésil*), kuriame groja su kamerūniečiu dainininku bei gitaristu Blicku Bassy ir talentingu jaunu brazilu perkusinininku Adriano Tenorioddu, pasirodo su dainininke Annick Tangorra.

Venesuelietis **ORLANDO POLEO** muzikos pradėjo mokytis pas garsų pedagogą Julio Mendezą, į afrokubietišką stilių gilinosi padedamas Miguelio Urbino ir greitai tapo vienu geriausių Venesuelos perkusinininkų. Nuo 1991-ųjų muzikantas gyvena tarp Paryžiaus ir Karakaso, groja su grupe „Chaworo“, visame pasaulyje koncertuoja su tokiais žymiais atlikėjais kaip ansamblis „Irakere“, Arturo Sandovalis, Mongo Santamaria, Phillipe Slominskis, Tony Russo, Christianas Martinezas, Bobby Rangellas, Allenas Hoistas, Julio Fontas, Gerardo Dí Gústo, Xavieras Padilla,

André Céccarelli, Orlando Blanco, Carlosas Esposito, Davidas Sánchezas. Jo kompozicijas („Publicidad Gratuita“, „Je t’apporte la Salsa“ arba „Tema De Chaworo“) dažnai atlieka ir kiti džiazo kolektyvai. Savo pirmą albumą „Cimarroneando“ (1996) O. Poleo įrašė su Orlando Valle Maraca, dabar jau yra išleidęs apie 20 CD.

Kontrabosininkas ir fagotininkas **FELIPE CABRERA** gimė Havanoje, studijavo klasikinę muziką garsiaame „Instituto Superior de Arte“, grojo fagotu Kubos nacionaliniame simfoniniame orkestre. Kontrabosu susižavėjęs išgirdęs Orlando „Cachaito“ Lopezą. Jo įkvėptas nutarė ne tik išmokti groti šiuo instrumentu, bet ir pasinerti į Kubos liaudies muzikos bei džiazo verpetus. Žinomas pianistas Gonzalo Rubalcaba pakvietė F. Cabrerą į savo grupę „Cuarteto Cubano“. Vėliau kontrabosininkas koncertavo su Horacio „El Negro“ Hernandezu, Julio Barreto, Dizzy Gillespie, Charlie’u Hadenu. Su G. Rubalcaba jis išleido apie dešimtį albumų, du iš jų nominuoti „Grammy“ – „Rapsodia“ (1995), „Antiguo“ (1996). F. Cabrera groja festivaliuose, bendradarbiauja su daugeliu Kubos muzikantų. 2001 m. išleido antrą savo solo albumą ir subūrė kvintetą, kuriame muzikuoja Orlando Poleo, Irvingas Acao, Lukmilas Perezas, Leonardo Montana. Kritikų nuomone, tai vienas ryškiausių Lotynų džiazo ansamblių. 2013 m. F. Cabrera su kitais muzikantais įgrojo žymiojo Roberto Fonseca albumą „Yo“, kuris buvo nominuotas „Grammy“. 2015 m. su pianistu ir kompozitoriumi Léonardo Montana kontrabosininkas įrašė naują CD „Night poems“.

Amerikietis saksofonininkas **TIMAS MAYERIS** 1996 m. baigė Berklio muzikos koledžą (JAV) ir ten sugrįžo dėstyti. Jis yra tarptautinio festivalio „JazzUV“ meno vadovas, Verakruso (Meksika) universiteto pedagogas. Saksofonininkas koncertavo net ir kruizinuose laivuose, kur „paragavo“ įvairių stilių muzikos – nuo bigbendo iki pop. 1994 m. subūrė savo trio „Jazz Pyramid“, su juo koncertavo džiazo festivaliuose Ispanijoje. Su ansambliu „The Mendes Brothers“ išleido kompaktinę plokštelę, surengė koncertų turus Europoje ir Afrikoje, grojo su daugybe džiazo žvaigždžių – Maynardu Fergusonu, Slide’u Hamptonu, Johnu Faddisu, Danilo Perezu, Arturo Sandovaliu, „The Brubeck Brothers“, Bana, „Maraca & His Latin Jazz All Stars“, dalyvavo džiazo seminaruose bei festivaliuose Kolumbijoje, Meksikoje, Ispanijoje, JAV ir kitur. 2009 m. jo su grupe įrašytas „La Clave Secreta“ buvo pripažintas geriausiu Lotynų-Karibų albumu, nominuotas „Grammy“, puikiai įvertinti ir kiti jo CD, tarp jų solinis albumas „Resilience“, išleistas „Jazz Legacy Productions“ (2011). T. Mayeris groja ne tik sopraniniu, altiniu ir tenoriniu saksofonais, bet ir fleita, klarnetu bei japoniškais fleitomis *shinobue* ir *shakuhachi*. Nuo 2001 m. veda džiazo saksofono meistravimo kursus JAV universitetuose.

Programos tekstą parengė redaktorė *Laimutė Ligeikaitė Internetu* – visą parą, vos per kelias minutes ir be bilieto įsigijimo mokesčio (bankai gali taikyti pervedimo mokesčius).

Vilnius
festival
2016

3 June

Friday 7 pm

Lithuanian National
Opera and Ballet Theatre

Opening Concert with Angela Gheorghiu

ANGELA GHEORGHIU (soprano, Romania)

MARIUS BRENCIU (tenor, Romania)

Conductor **CIPRIAN TEODORASCU** (Romania)

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND

BALLET THEATRE ORCHESTRA

Musical director Robertas Šervenikas

Patron of the concert: *Gediminas Kuprevičius*

English Programme

PROGRAMME

I

GEORGES BIZET (1838–1875)

Overture from the opera *Carmen*

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLET THEATRE
symphony orchestra

GIUSEPPE VERDI (1813–1901)

Duet *Parigi o cara* from the opera *La traviata*

Soloists ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

ARRIGO BOITO (1842–1918)

Aria *L'altra notte* from the opera *Mefistofele*

Soloist ANGELA GHEORGHIU

GIUSEPPE VERDI

Aria *Ah, la paterna mano* from the opera *Macbeth*

Soloist MARIUS BRENCIU

PIOTR TCHAIKOVSKY (1840–1893)

Polonaise from the opera *Eugene Onegin*

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLET THEATRE
symphony orchestra

FRANCESCO CILEA (1866–1950)

Aria *Del sultano amuratte m'arrendo all'imper*

from the opera *Adriana Lecouvreur*

Soloist ANGELA GHEORGHIU

GIACOMO PUCCINI (1858–1924)

Duet *O soave fanciulla* from the opera *La bohème*

Soloists ANGELA GHEORGHIU

MARIUS BRENCIU

II

GEORGES BIZET

Prelude to Act IV from the opera *Carmen*

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLET THEATRE
symphony orchestra

GAETANO DONIZETTI (1797–1848)

Duet *Caro elisir* from the opera *L'elisir d'amore*

Soloists ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

GEORGES BIZET

Habanera from the opera *Carmen*

Soloist ANGELA GHEORGHIU

PIOTR TCHAIKOVSKY (1840–1893)

Aria *Куда, куда вы удалились* from the opera *Eugene Onegin*

Soloist MARIUS BRENCIU

JOHANNES BRAHMS (1833–1897)

Hungarian Dance No. 5

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLET THEATRE
symphony orchestra

ALFREDO CATALANI (1854–1893)

Aria *Ebben, ne andro* from the opera *La Wally*

Soloist ANGELA GHEORGHIU

FRANZ LEHÁR (1870–1948)

Duet *Lippen schweigen* from the operetta *Die lustige Witwe*

Soloists ANGELA GHEORGHIU, MARIUS BRENCIU

Performers:

LITHUANIAN NATIONAL OPERA AND BALLET THEATRE
symphony orchestra

Conductor CIPRIAN TEODORAȘCU (Romania)

The opening evening of the 20th Vilnius Festival will undoubtedly turn into the musical event of the entire year. For the first time in Lithuania, we will welcome the opera superstar Angela Gheorghiu, the most glamorous and gifted opera singer of our time, who is also often called one of today's most beautiful women working in the

theatre. Originally from Romania, the famous singer made her professional debut as Mimi in Puccini's masterpiece *La bohème*. Her impressive career later extended into the most important opera theatres and concert halls of the world: the star of her unique talent has shone brightly at the Metropolitan Opera in New York, Covent Garden in London, Staatsoper in Vienna, La Scala in Milan, and many other venues. Her concerts and opera performances have taken her to Paris, Berlin, Rome, Tokyo, Chicago, Los Angeles, and many other cities in Europe and the USA.

Angela Gheorghiu will be joined on the stage by the famous Romanian tenor **Marius Brenciu**, who made his debut at the Bucharest Opera in 1997. Having won many international competitions (including the Julien Gaillard competition, the Queen Elisabeth in Brussels, and Auditorium in New York), in 2001 he became the first Romanian soloist to win the prestigious BBC Cardiff Singer of the World Competition. Marius Brenciu performs at the Metropolitan Opera (New York), Royal Opera Covent Garden (London), Staatsoper in Vienna, and opera theatres in Berlin, Brussels, Paris, Lyon, Munich, Lisbon, Geneva, Florence, Rome, Tel Aviv, and elsewhere.

The concert also features the LNOBT symphony orchestra, led by **Ciprian Teodorașcu**, a conductor at the Bucharest National Opera Theatre.

5 June

Sunday 7 pm

Lithuanian National
Philharmonic Hall

Faustas Latėnas Music as Theatre

A concert to mark the 60th birthday of the composer
FAUSTAS LATĖNAS, a recipient of the Lithuanian National Prize

INDRĖ BAIKŠTYTĖ (piano)
RŪTA LIPINAITYTĖ (violin)
TOMAS PETRIKIS (viola)
DAVID GERINGAS (cello)
GIEDRIUS GELGOTAS (flute)
RENATA MARCINKUTĖ-LESIEUR (organ)
FORTVIO Piano Trio
ARTVIO String Quartet
ČIURLIONIS QUARTET
VILNIUS State Choir
Principal conductor Artūras Dambrauskas
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Artistic director and principal conductor
Modestas Pitrenas
Conductor **ROBERTAS ŠERVENIKAS**
Host **VIKTORAS GERULAITIS**
Programme compiled by **DALIA BALSYTĖ**

Partner of the concert:

PROGRAMME

Works by FAUSTAS LATĖNAS (b. 1956)

I

The piece for string quartet *...in extremis...* (1982)
ARTVIO String Quartet:
Ingrida Rupaitė-Petrikienė (1st violin), Kristijonas
Venslovas (2nd violin), Tomas Petrikis (viola),
Povilas Jacunskas (cello)

Sonata for violin and piano (1983)
Moderato, Allegro risoluto, Lento
RŪTA LIPINAITYTĖ (violin), INDRĖ BAIKŠTYTĖ (piano)

The piano trio A Look Through the Window on the
Eighth Floor (1981)
Second and third movements: Balcony, Sky
FORTVIO Piano Trio:
Indrė Baikštytė (piano), Ingrida Rupaitė-Petrikienė
(violin), Povilas Jacunskas (cello)

Sonata for flute and piano (1977)
Second and third movements: *Moderato, Vivace furioso*
GIEDRIUS GELGOTAS (flute), INDRĖ BAIKŠTYTĖ (piano)

Samba lacrimarum for violin and piano (1985)
RŪTA LIPINAITYTĖ (violin), INDRĖ BAIKŠTYTĖ (piano)

II

Pasodoble for viola and piano (1988),
the composer's arrangement for viola and strings
TOMAS PETRIKIS (viola) and strings from the LNSO

Sonata for cello and piano (1978), arranged for cello
and orchestra by Rimantas Giedraitis
Tranquillo
Vivo
Andante

DAVID GERINGAS (cello)
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Agnus Dei for choir, organ and orchestra
(1990, Liturgical language: Latin)
RENATA MARCINKUTĖ-LESIEUR (organ)
VILNIUS State Choir
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

The string quartet No. 2 *Šviesiam atminimui*
(In Loving Memory, 1986), arranged for symphony
orchestra by Donatas Zakaras, version for two quartets
and orchestra by Tomas Petrikis
ART VIO
ČIURLIONIS QUARTET
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor ROBERTAS ŠERVENIKAS

Faustas Latėnas' creative output amounts to over 200 works for theatre productions, as well as documentaries and feature and television films in Lithuania and abroad, in addition to about 50 orchestral compositions and a large number of chamber music works. In 2015, the composer was awarded the Lithuanian National Prize for Culture and Art for 'music as a worthwhile counterpart in theatrical action in Lithuanian theatre'.

Latėnas is most noticeably involved in the realm of theatre. Even his concert chamber music showcases theatricality: eloquent narration, emotions, and 'smiling through tears'. According to the musicologist Viktoras Gerulaitis, Latėnas' instrumental chamber music works constitute small

musical spectacles, where every musical gesture has a specific meaning, often known only to the composer. He does not shun banality or various reminiscences of familiar music, strange hypertrophied climaxes, or provocative combinations. He is confident, that 'to encode the inner tension, one does not necessarily need many notes or sophisticated verbosity. It can be achieved with simple and known subjects, uncomplicated harmony.'

In an interview given earlier this year, Latėnas admitted: 'It seems to me that I have already composed all my concert music. Like the majority of composers, I wrote it before I turned thirty five. Later, many of us only try to perfect what has already been written. I am not complaining; my concert music is popular to this day, and not only in Lithuania. Music for theatre fascinates me, because when I am working on it, I feel as if I am on an artistic and life journey: new pieces, rehearsals, new actors, new ventures.' Thus, the concert dedicated to Latėnas' 60th birthday features his early works, composed in 1977–1990, encapsulating the theatrical spirit and passionate palette of Astor Piazzolla, presented by both long-time and younger performers of music.

The evening's highlight is one of his best-known opuses, the string quartet *Šviesiam atminimui* (In Loving Memory), arranged for symphony orchestra.

7 June

Tuesday 7 pm

Lithuanian National
Opera and Ballet Theatre

The Budapest Festival Orchestra Salutes Vilnius

BUDAPEST FESTIVAL ORCHESTRA (Hungary)
Conductor **IVÁN FISCHER** (Hungary)
Soloist **DÉNES VÁRJON** (piano, Hungary)

Sponsor of the concert: **GEDEON RICHTER**

Partner of the concert: *Embassy of Hungary*

Recommend: **MOTERIS**

PROGRAMME

I

IGOR STRAVINSKY (1882–1971)
Jeu de cartes

FERENC LISZT (1811–1886)
Concerto for piano and orchestra
No. 2 in A major, S. 125 / R. 456
Adagio sostenuto assai
Allegro agitato assai – Tempo del andante
Allegro moderato
Allegro deciso
Marziale un poco meno allegro – Un poco meno mosso
Allegro animato – Stretto (molto accelerando)
Soloist **DÉNES VÁRJON** (piano)

II

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)
Symphony No. 8 in G major, Op. 88
Allegro con brio
Adagio
Allegretto grazioso – Molto vivace
Allegro ma non troppo
BUDAPEST FESTIVAL ORCHESTRA
Conductor **IVÁN FISCHER**

The internationally acclaimed **Budapest Festival Orchestra** is appearing at the Vilnius Festival for the first time. Established more than 30 years ago, it is often heard at the Musikverein Konzerthaus in Vienna, the Salzburg Summer Festival, the Carnegie Hall in New York, the Théâtre des Champs-Élysées in Paris, the Hollywood Bowl in Los Angeles, Alte Oper in Frankfurt, the Suntory Hall in Tokyo, Concertgebouw in Amsterdam and the Royal Festival Hall in London. The Budapest Festival Orchestra has collaborated with Sir Georg Solti, Lord Yehudi Menuhin, Kurt Sanderling, Charles Dutoit, Gidon Kremer, Martha Argerich, Agnes Baltsa, Kiri Te Kanawa and Radu Lupu, to name but a few great masters.

The podium will be graced by **Iván Fischer**, the artistic director and one of the founders of the orchestra. He has been at the helm of the orchestra for 30 years. Fischer

regularly collaborates with the Berlin Philharmonic, Royal Concertgebouw Orchestra and various American orchestras. In 2008–2010, he was the principal conductor of the National Symphony Orchestra of Washington; he is currently the principal conductor of Konzerthausorchester Berlin.

The pianist **Dénes Várjon** is a universal musician: an excellent soloist, first-class chamber musician, highly sought-after piano teacher, and artistic director of festivals. As a soloist, Várjon has appeared with the Berlin Radio Symphony Orchestra, the Zurich Tonhalle Orchestra, the St Petersburg Philharmonic, the Chamber Orchestra of Europe, Kremerata Baltica, London's Academy of St Martin in the Fields, and other orchestras. He has recorded for the labels Naxos, ECM, Teldec and Capriccio, and appeared at leading international festivals, from Edinburgh to Salzburg,

9 June

Thursday 7 pm

Lithuanian National
Philharmonic Hall

In Memoriam Mstislav Rostropovich

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Artistic director and principal conductor
Modestas Pitrenas
Soloist **ŽILVINAS BRAZAUSKAS** (clarinet)
Conductor **KERI-LYNN WILSON** (Canada)

Partner of the concert:
*Mstislav Rostropovich Charity and
Support Foundation*

Recommend: **MOTERIS**

PROGRAMME

I

JEAN FRANÇAIX (1912–1997)
Concerto for clarinet and orchestra (1967–1968)
1. *Allegro*
2. *Scherzando*
3. *Andantino*
4. *Allegro*
Soloist **ŽILVINAS BRAZAUSKAS** (clarinet)

II

GUSTAV MAHLER (1860–1911)
Symphony No. 5 (1901–1902)
1. *Trauermarsch. In gemessenem Schritt.
Streng. Wie ein Kondukt*
2. *Stürmisch bewegt. Mit grösster Vehemenz*
3. *Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell*
4. *Adagietto. Sehr langsam*
5. *Rondo-finale. Allegro giocoso. Frisch*

Performers:
LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor **KERI-LYNN WILSON**

This concert is dedicated to **Mstislav Rostropovich** (1927–2007), the legendary cellist, world-famous musician and humanist, and a long-time friend and colleague of the Lithuanian music community. Rostropovich can deservedly be called the godfather of the Vilnius Festival, which was launched on 2 June 1997 with the LNOBT's ballet *Romeo and Juliet* under his baton. He enjoyed a special comradeship with Lithuanian musicians. Before emigrating from the USSR, he often performed in Lithuania: at the beginning of the 1980s, he conducted *Tosca* at the LNOBT (with V. Noreika and G. Vishnevskaya); and in 1991 he led the Lithuanian Chamber Orchestra in Spain. Having initiated a charitable concert in support of Lithuania's independence, he said: 'Everything associated with Lithuania is dear to me.' On a visit to independent Lithuania, the maestro gave a concert with the Washington Symphony Orchestra at the LNOBT on 2 October 1993. The following year, he organised a tour by an LNOBT group in Germany. In 1995, he played Dvořák's famous Cello concerto at the Lithuanian National Philharmonic Hall. And in 2001, he conducted the LNSO in a programme dedicated to the 125th anniversary of the birth of M.K. Čiurlionis at the prestigious Théâtre des Champs-Élysées in Paris.

Tonight, we will meet the clarinetist **Žilvinas Brazauskas**, the holder of a scholarship from the Mstislav Rostropovich Charity and Support Foundation (2007–2011), a winner of national and international competitions, and a participant in various festivals.

The podium will be graced by the Canadian conductor **Kerri-Lynn Wilson**, a former assistant of the legendary master of the baton Claudio Abbado at the Salzburg Festival, and a conducting fellow at the Tanglewood Music Centre.

10 June

Friday 7 pm

Lithuanian National
Philharmonic Hall

Mozart According to B'Rock

B'ROCK ORCHESTRA (Belgium)
Soloist and artistic director
ALEXANDER MELNIKOV
(historic piano, Russia)

PROGRAMME

I

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)
Symphony No. 36 in C major, KV 425 (*Linz*)
Adagio. Allegro spiritoso
Andante
Menuetto. Trio
Finale. Presto

II

WOLFGANG AMADEUS MOZART
Serenade for orchestra
No. 6 in D major, KV 239 (*Serenata Notturna*)
Marcia. Maestoso
Minuetto
Rondo. Allegretto

Concerto for piano and orchestra
No. 17 in G major, KV 453
Allegro
Andante
Allegretto. Presto
Soloist **ALEXANDER MELNIKOV** (historic piano)

Set up in 2005, the Belgian Baroque orchestra **B'Rock** is one of the world's leading collectives specialising in historically well-founded performance practices. It involves over 20 international musicians. The orchestra gives about 45 concerts every season, in Belgium and abroad. Its appearances are always theatrical, exciting, and often stunning. For its concert programmes, B'Rock combines established works of Baroque composition with the lesser-known repertoire of the 17th and 18th centuries, and contemporary music.

B'Rock has appeared in various concert halls and festivals, including Amsterdam Concertgebouw, the Cité de la Musique Paris, Cologne Philharmonic Hall, Konzerthaus Berlin, London's Wigmore Hall, the Holland Festival, Wiener Festwochen, Operadagen Rotterdam and Bremen

Musikfest, to name but a few. It has also collaborated with prominent soloists and choirs.

Tonight's soloist, the Russian pianist **Alexander Melnikov**, discovered his lifelong interest in historically informed performance practice at an early age. His main influences in this field include Andreas Staier and Alexei Lubimov. Melnikov performs regularly with distinguished period ensembles, such as the Concerto Köln and Akademie für Alte Musik Berlin. The pianist has earned numerous awards for his recordings of Beethoven, Shostakovich and Weber. As a soloist, he has performed with many orchestras, including the Royal Concertgebouw Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig, the Philadelphia Orchestra, NDR Sinfonieorchester, the Russian National Orchestra, the Munich Philharmonic, and the Rotterdam Philharmonic.

12 June

Sunday 7 pm

Lithuanian National
Opera and Ballet Theatre

Jules Massenet. Manon

Artistic director and conductor **CYRIL DIEDERICH** (France)
Singers: Viktorija Miškūnaitė, Michael Spadaccini (Belgium), Eugenijus Chrebtovas, Julija Karaliūnaitė, Vilhelma Mončytė, Joana Stanelytė, Liudas Mikalauskas, Šarūnas Šapalas, Rafailas Karpis, Vladas Bagdonas

Patron of the production:

Nordea

Partners of the concert:

**INSTITUT
FRANÇAIS**
LITUANIE

Along with Gounod's *Faust* and Bizet's *Carmen*, **Jules Massenet's *Manon*** is one of the most famous and most beloved of French operas in opera theatre repertoires. The première of *Manon* at the LNOBT was presented on 18 September 2015. The production immediately attracted attention, and was met with very positive opinions from both the audience and the critics. According to the theatre's general manager Gintautas Kėvišas, the main criterion for choosing the creative team for *Manon* was its relation to the French operatic tradition. Thus, on the stage, we can see authentic chatter from the streets of Paris, and the spellbinding charm of the Belle Époque.

What makes this opera so attractive, even 130 years after its première at the Opéra Comique theatre in Paris on 19 January 1884? The storyline of *Manon* itself contains a large amount of historical, psychological and social meanings, which reach out to the contemporary human being, appealing to everyone's personal feelings. And still, the central element of this opera is one woman's drama, the 'score' of her ambivalent experiences, which never seems to change even as the ages pass. Massenet, the talented creator of melodies and lyricism, was also a profound psychologist, who was capable of expressing a wide range of emotions, with which he painted impressive portraits of women. His sensitively nuanced music, filled with honest intimacy, still stirs the hearts of audiences around the world.

Massenet managed to create an effective sound with a relatively small number of instruments. In his operas, the French text is masterfully combined with supple melodies, and the music itself is kind to the voices of the soloists. It is gentle, peaceful, refined and subtle, overflowing with emotion and orchestral virtuosity, and combines a scintillating velocity with transparency, and an undeniable theatrical instinct. All operas by Massenet also serve as the most beautiful and cultivated examples of the culturally rich Belle Époque. *Manon*, his most popular, was unbelievably successful: premières followed one after another in the most important theatres of Europe and America. The opera was presented in Liverpool and New York (1885), at London's Royal Opera House (1891), the Metropolitan Opera (1895, the theatre has seen more than 300 different staging of *Manon!*), and the San Francisco Opera Theatre (1924).

Today, there are thousands of performances and productions of *Manon*. The number of productions up to now are counted in the thousands. By 1919, Opéra Comique had performed it 1,000 times, and 2000 times by 1952. In Lithuania, *Manon* was presented in Kaunas in 1939, and later, in 1964, in Vilnius. According to *Operabase*, in 2012-2013, Massenet was the 20th most popular opera composer in the world, and the fourth among his French colleagues, after Bizet, Offenbach and Gounod.

13 June

Monday 7 pm

Lithuanian National
Philharmonic Hall

The Four Seasons.

To mark the centenary of the birth of Lord Yehudi Menuhin

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
Artistic director, conductor and soloist
SERGEI KRYLOV (violin, Italy)

PROGRAMME

I

LORETA NARVILAITĖ (b. 1965)

J krantą jūra krenta (The Sea Breaks on the Shore)
for string orchestra (the 2016 festival première)

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Serenade for strings in E major, Op. 22

Moderato

Tempo di valse

Scherzo. Vivace

Larghetto

Finale. Allegro vivace

PROGRAMME

II

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Le quattro stagioni (The Four Seasons),
four concertos for violin and string orchestra:

No. 1 in E major, *La primavera* (Spring), RV 269

Allegro
Largo
Allegro pastorale

No. 2 in G minor, *L'estate* (Summer), RV 315

Allegro non molto
Adagio
Presto

No. 3 in F major, *L'autunno* (Autumn), RV 293

Allegro
Adagio molto
Allegro

No. 4 in F minor, *L'inverno* (Winter), RV 297

Allegro non molto
Largo
Allegro

Soloist SERGEI KRYLOV (violin)

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
Conductor SERGEI KRYLOV

This concert is dedicated to the 100th anniversary of the birth of **Lord Yehudi Menuhin** (1916–1999), the great humanist, legendary violinist and conductor, and close ally of Lithuanian musicians. A recipient of the Order of Lithuanian Grand Duke Gediminas, and an Honorary Doctorate from the Lithuanian Academy of Music and Theatre, Menuhin collaborated with many Lithuanian musicians and collectives. He gave 59 concerts and recorded two oratorios, Handel's *Messiah* and Haydn's *Creation*, with the Lithuanian Chamber Orchestra and the Kaunas State Choir. Standing ovations to him filled concert halls in Germany, Spain, Italy, France, Norway, Finland, Switzerland, Croatia, Slovenia and Egypt. Menuhin affectionately called the members of the Lithuanian Chamber Orchestra and the Kaunas State Choir 'my Lithuanians'. In his memoirs *Unterwegs*, he describes the LCO as 'magnificent'.

The concert programme features Vivaldi's *Le quattro stagioni* (The Four Seasons), with the LCO's artistic director **Sergei Krylov** as a soloist, always brimming with original ideas; Dvořák's Serenade for strings in E major, Op. 22; and the festival première, **Loreta Narvilaitė's** *J krantą jūra krenta* (The Sea Breaks on the Shore) for string orchestra. 'I named the opus after a poem by Antanas A. Jonynas,' says the composer. 'The sea is movement and energy, the shore is stasis. The sea is a mighty power; it alters the shore, and washes away dunes. When working on the composition, I saw an image of the Dutchman's Cap hill being continuously eroded by the breaking waves. There is no other slope on the Lithuanian coast as steep as this one. It was a place where warning signs for ships were put. Their signals can be heard in the composition, as can the screams of seagulls floating high above. Brief wavy lines are reminiscent of *sutartinės*.'

15 June

Wednesday 7 pm

Lithuanian National
Opera and Ballet Theatre

Hector Berlioz. *Requiem*. Speak Out, You Heavens

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Artistic director and principal conductor

Modestas Pitrenas

Soloist **GUSTAVO PORTA** (tenor, Italy)

KAUNAS STATE CHOIR

Artistic director and principal conductor

Petras Bingelis

CHORUS OF THE LITHUANIAN NATIONAL OPERA

Artistic director and principal conductor

Česlovas Radžiūnas

LITHUANIAN ARMED FORCES ORCHESTRA

Leader Captain Egidijus Ališauskas

Conductor **CYRIL DIEDERICH** (France)

PROGRAMME

HECTOR BERLIOZ (1803–1869)
Requiem (Grande Messe des morts),
Op. 5 (1837)

1. *Requiem et Kyrie*
2. *Dies irae. Tuba mirum*
3. *Quid sum miser*
4. *Rex tremendae*
5. *Quaerens me*
6. *Lacrymosa*
7. *Offertorium*
8. *Hostias*
9. *Sanctus*
10. *Agnus Dei*

To mark the Day of Mourning, the Vilnius Festival presents **Hector Berlioz's *Requiem***, which he composed in 1837 after receiving an offer to write music in remembrance of the victims of the French Revolution. He wrote in a letter to his sister: 'At first, the poem of *Dies irae* so intoxicated and excited me that nothing lucid came to me.' He considered his *Requiem* to be his best composition. Dramatic musical intent, a premonition of catastrophe rather than anticipation of blissful tranquillity, the nervous agitation and the strong contrasts permeating the work set it apart from its reserved and lyrical precursors by Mozart and Verdi.

Berlioz conceived it for a huge body of performers, 500 or 600 musicians. Tonight, this monumental opus will be performed by the Lithuanian National Symphony Orchestra, the Lithuanian Armed Forces Orchestra, the Kaunas State Choir, and the LNOBT chorus. The soloist is the tenor Gustavo Porta, who appears in various opera theatres around the world; the conductor is the French maestro **Cyril Diederich**, whom Lithuanian audiences will remember leading the première of *Manon* at the LNOBT in 2015.

18 June

Saturday 7 pm

Lithuanian National Opera
and Ballet Theatre

Giuseppe Verdi. *Don Carlos*

Artistic director and conductor **PIERRE VALLET** (France)
Singers: Askar Abdrazakov (Russia), Adam Diegel (USA),
Eugenijus Chrebtovas, Liudas Mikalauskas, Česlovas Nausėda,
Viktorija Miškūnaitė, Eglė Šidlauskaitė, Gunta Gelgotė,
Ina Tervydytė, Vladas Bagdonas, Žygimantas Galinis,
Arūnas Malikėnas, Deividas Staponkus,
Šarūnas Šapalas, Rokas Šveisteris

The Lithuanian National Opera's latest première, **Giuseppe Verdi's *Don Carlos***, immediately turned into one of its most significant theatre productions, and the extremely diverse opinions that it attracted only prove that this version of Verdi's masterpiece has a very strong impact on viewers. And how could it be otherwise? After all, *Don Carlos* (which is perceived as a representation of the *grand opera* genre)

is a majestic work of art, not only because of its wonderful musical material, but also due to the impressive historical characters and the dramatic storyline. This production's creative team present their own version of *Don Carlos*, refusing all sorts of theatrical allusions, and instead focusing on the revelation of the deepest layers of meaning hidden in the music and the text. This new production of *Don*

Carlos was created by the famous German visionary director Günter Krämer, the prominent conductor Pierre Vallet, who is in demand all over the world, and the set designer and dramaturgist Herbert Schäfer.

Verdi's *Don Carlos* was first put on in 1867 in Paris. The opera itself was based on a play by Friedrich Schiller. It contained everything that Verdi was looking for: in leaving behind superficial dramatic theatricality and librettos filled with romantic passion, he settled for works that displayed a great deal of concealed tragedy. These works no longer possessed overactive action on the exterior; instead, they were overflowing with inner turmoil, and quests to find real human values, and a longing for humanity itself.

As a genius and master of the dramaturgy of music, Verdi was very much aware of the fact that a political drama on its own is far less useful when it comes to showing the audience's favourite passionate collisions of feelings that are usually present in stories of dramas within families. Thus, in *Don Carlos* he merged the two spheres, creating the perfect collision between personal, political and ideological conflicts. Verdi was only 53 when the score was completed; however, he spent about 20 years editing and abridging *Don Carlo*, dropping some of its scenes, and then putting them back into the score ... No other opera had so many additions and corrections.

According to the conductor **Pierre Vallet**, 'In Verdi's score, one can hear many times when he bows to the convention established by the Parisian public, and when he is his own

master. It is worth thinking how the opera would have sounded without all those conventions. This is what Günter and I embarked on. We tightened the action, and increased the tension of the drama. We made musical cuts to intensify the impact of the music, and we sometimes rearranged the order of the scenes for greater continuity. We feel confident that Verdi would have been quite excited by this version.'

The main goal of the director was to delve deeply into Verdi's opera, and eliminate all the possible clichés that have been plaguing it ever since it was first presented on the Parisian stage in the 19th century. According to Krämer, while listening to the ballet or crowd scenes, one can obviously hear that it is 'empty music'. 'Verdi was very aware of conventions, and wrote those scenes for the Parisian boudoir. He prepared eight versions of *Don Carlos*, which only proves that he himself was not fully happy with the final result and the form of the work.'

Krämer's production is filled with unexpected theatrical solutions, and interesting correlations. He was affected and inspired by the rock star David Bowie's spectacular farewell message, his final album *Blackstar*. Since one of the central scenes in *Don Carlos* is that of an auto-da-fe arranged by the Spanish Inquisition, the aesthetics of the video for the album's title song *Blackstar* have become a certain point of departure for the staging. All inspirations generate a maximum strength of impact for the audience.

20 June

Monday 7 pm

Lithuanian National
Philharmonic Hall

Duality. A recital by Mūza Rubackytė

MŪZA RUBACKYTĖ

(piano; Lithuania, France, Switzerland)

Recommend: **MOTERIS**

PROGRAMME

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)
Arabesque, Op. 18; *Carnaval*, Op. 9

Préambule
Pierrot
Arlequin
Valse noble
Eusebius
Florestan
Coquette
Replique
Sphinxes
Papillons
A. S. C. H. – S. C. H. A. Lettres dansantes
Chiarina
Chopin
Estrella
Reconnaissance
Pantalon et Colombine
Valse allemande and intermezzo. Paganini
Aveu
Promenade
Pause
Marche des Davidsbündler

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)
Preludes: B minor, VL 169; D minor, VL 294; F minor, VL 197
Nocturnes: F sharp minor, VL 178; C sharp minor, VL 183

SERGEI PROKOFIEV (1891–1953)
Piano sonata No. 6 in A major, Op. 82
Allegro moderato
Allegretto
Tempo di valzer lentissimo
Vivace

This year, the pianist **Mūza Rubackytė** brings to the Vilnius Festival a recital with an enigmatic title: Duality. She has chosen to play Robert Schumann, an individual who suffered from despondency and inner contradictions, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, who was possessed by two passions, music and painting, and Sergei Prokofiev, who was oppressed by a totalitarian regime, having matured in a free world. The pianist quotes poet Charles Baudelaire: 'An artist is an artist only because of his exquisite sense of beauty, a sense which shows him intoxicating pleasures, but which at the same time implies and contains an equally exquisite sense of all deformities and all disproportion.'

With every concert appearance, Rubackytė opens the door to her rich world, saturated with experience of life and art. It seems that she takes us by the hand and ushers us into uncharted territory, by giving well-known compositions distinct and unique meanings.

A recipient of the Lithuanian National Prize and the Third Class Order of Lithuanian Grand Duke Gediminas, this internationally recognised pianist performs on all the continents, gives recitals in prestigious halls such as the Wigmore Hall in London, Concertgebouw in Amsterdam, Beethoven Haus in Bonn, the Salle Gaveau and Opera in Paris, the Villa d'Este in Tivoli, Teatro Colón in Buenos Aires, Auditorio Blas Galant in Mexico, Santiago, Teatro Municipal in Rio de Janeiro, and Casals Hall in Tokyo. Rubackytė is the founder and artistic director of the Vilnius Piano Music Festival, and a professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. She gives master classes around the world.

21 June

Tuesday 7 pm

Compensa Concert Hall

Maraca and his Latin Jazz All Stars Septet The Fleeting Night of Jazz

ORLANDO VALLE MARACA (flute, leader, arranger)

STEVE TURRE (trombone, conch shells)

ROBBY AMEEN (percussion)

MARIO CANONGE (piano)

ORLANDO POLEO (percussion)

FELIPE CABRERA (double bass)

TIM MAYER (saxophone)

Patron of the concert: **EIKA**

The fiery flautist **Orlando Valle Maraca** and his Latin Jazz All Stars Septet proceed with their European tour! After giving concerts in Mexico and the coveted Théâtre du Châtelet in Paris, Maraca comes to Lithuania! In fact, he appeared with the Otra Visión jazz group in the Vilnius Festival in 2003. Orlando Valle Maraca is one of the leading flautists in Latin America, and also has an outstanding reputation as a pianist, composer and arranger. He is a Grammy nominee, and, according to *Island Beat* (2000), plays a leading role in the evolution of Cuban music.

He started his career in the groups of Emiliano Salvador and Bobby Carcassès, and was a member and arranger for Chucho Valdés' Irakere, which at the time was the world's best Latin jazz group. Before long, he became interested in aspects of music that are particular to both American and Cuban music, claiming that jazz and Cuban music share African patterns of rhythm and intonation. 'I learn most when making music with others: their energy fascinates me, we share it when playing together,' says Maraca. 'In Cuban music, I find elements of three cultures, African, Spanish and French. This music originated from the combination of them. Today, Cuban musicians are not very interested in their roots; while for me, getting back to them is very important.'

This time, the flute virtuoso and improviser Maraca invites us on a musical journey together with his **Latin Jazz All Stars Septet**, which has given concerts around the world.

Inspired by native music traditions, as well as the legacy of Cuban composers, their music presents an intriguing blend of jazz and Afro-Cuban style, phenomenally enriched by the refreshing solos of Maraca's Cuban flute. All of this is heightened by the mastery of his partners, who include spellbinding jazzmen, Grammy winners and nominees, and jazz innovators: the American luminaries Steve Turre (trombone, conch shells), Robby Ameen (percussion) and Tim Mayer (saxophone), the promising Venezuelan percussionist Orlando Poleo, the outstanding pianist Mario Canonge from Martinique, and the talented Cuban double bassist Felipe Cabrera.

The musicians offer the Vilnius Festival audience a programme based on the repertoire of Maraca and his colleagues' most famous DVD (*Reencuentros, live at the Grand Theater of Havana*), which was voted best recording of the year. According to the international press, this music is a dream, and proof that our differences can be shared to conquer prejudices. Wherever they perform, they make borders disappear, and music, smiles and creative freedom reign.

BILJETUS GALIMA ĮSIGYTI:

Lietuvos nacionalinės filharmonijos kasose (į birželio 5, 7, 9, 10, 13, 15, 20 d. festivalio renginius). Kasa dirba I–VI nuo 10.00 iki 19.00 val. (pietų pertrauka nuo 13.30 iki 14.00 val.), VII nuo 10.00 iki 12.00 val. Informacija ir bilietų užsakymas tel.: (8 5) 266 5233, (8 5) 266 5216; mob. 8 698 52 075, 8 698 51 954, el. p. bilietai@filharmonija.lt.

Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro kasose (į birželio 3, 7, 12, 15, 18 d. renginius). Kasos dirba 10.00–19.00 val., šeštadienį 10.00–18.30 val., sekmadienį 10.00–15.00 val. Jei sekmadienį vakare rodomas spektaklis, kasos dirba iki spektaklio pradžios. Informacija ir bilietų užsakymas tel. 262 07 27, (+370) 615 51 000, (+370) 612 46 614, www.opera.lt.

Nacionalinio bilietų platintojo sistemoje BILIETAI LT. Informacija ir bilietų užsakymas interneto svetainėje www.bilietai.lt

arba sistemoje kasose. Taikomi aptarnavimo mokesčiai.

Taikomos nuolaidos.

Daugiau informacijos teikiama

233, 2665 259. Internetu: www.vilniusfestival.lt

Jeigu ketinate į renginį važiuoti automobiliu, prašom atvykti bent prieš 20 min., kad rastumėte vietos pasistatyti automobilį.

1588

TICKETS CAN BE PURCHASED AT

Via the Internet: 24-hour service, which takes only a few minutes and does not include a purchase charge (transaction fees may apply).

In person at the National Philharmonic Hall Box Office (to the Festival's events on 5, 7, 9, 10, 13, 15, 20 June). Opening hours: Mon-Sat 10am to 7pm (lunch break 1.30pm to 2pm), Sun 10am to 12 noon. Information and booking by telephone: (+370 5) 266 52 33, 266 52 16; mobile +370 698 52 075, +370 698 51 954; e-mail bilietai@filharmonija.lt

In person at the National Opera and Ballet Theatre Box Office (to events on 3, 7, 12, 15, 18 June). Opening hours: Mon-Fri 10am to 7pm, Sat 10am to 6.30pm, Sun 10am to 3pm. When there is

a performance on Sunday evening, the Box Office is open until curtain up. Information and booking by telephone: (+370 5) 262 07 27; mobile +370 615 51 000, +370 612 46 614; www.opera.lt

Via the BILIETAI LT national ticketing system. Information and bookings at www.bilietai.lt

1588

or in BILIETAI LT ticket offices. Service charges apply.

Concessions apply.

For more information: (+370 5) 2665 216, 2665 233, 2665 259. www.vilniusfestival.lt

Po trečio skambučio žiūrovai į salę neįleidžiami.

Due to the limited parking space, car drivers are recommended to arrive at least 20 minutes prior to the start of a performance.

Renginių metu fotografuoti, filmuoti ar daryti garso įrašus be organizatorių žinios draudžiama.

Latecomers are not admitted to the hall after the third chime.

Unauthorised photographing/filming/recording on the premises is prohibited.

Koncertų vietos:

Lietuvos nacionalinė filharmonija, Aušros Vartų g. 5
Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras, A. Vienuolio g. 1
Koncertų salė „Compensa“, Kernavės g. 84

Concert venues

Lithuanian National Philharmonic Society, Aušros Vartų St. 5
Lithuanian National Opera and Ballet Theatre, A. Vienuolio St. 1
Compensa Concert Hall, Kernavės St. 84

Repertuaras Jūsų mobiliajame telefone | Repertoire on your mobile phone
Rengėjai turi teisę keisti koncertų programas ir jų atlikėjus.

Spausdinimo metu informacija teisinga. 2016 05 02

The organisers of the festival reserve the right to change concert programmes and performers.
This information was correct at the time of going to press (2016.05.02).

Leidinio sudarytoja / Booklet compiler
SKIRMANTĖ VALIULYTĖ

Tekstus parengė / Text Editors
JUSTA ADOMONYTĖ-ŠLEKAITIENĖ
LAŪRA KARNAVIČIŪTĖ
LAIMUTĖ LIGEIKAITĖ
RIMA POVILIONIENĖ
EGLĖ ULIENĖ

Stilistė / Proof Reader
DALIA BAGDONIENĖ

Vertėja / Translator
SONATA ZUBOVIENĖ

Anglų kalbos redaktorius / English Language Copy-Editor
JOSEPH EVERATT

Dizainerė / Designer
INDRĖ SALANGINAITĖ

Nuotraukų autoriai / Photo credits:
MARTYNAS ALEKSA, DMITRIJ MATVEJEV,
MIKHAIL RASHKOVSKIY,

VILNIAUS FESTIVALIS I VILNIUS FESTIVAL

www.vilniusfestival.lt

LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA

www.filharmonija.lt

Aušros Vartų g. 5, LT-01304 Vilnius

Tel. (8 5) 266 5210, faks. (8 5) 266 5266, el.p. info@filharmonija.lt

Bilietų kasos tel.: (8 5) 266 5233, 266 5216, el.p. bilietai@filharmonija.lt

LIETUVOS NACIONALINIS OPEROS IR BALETO TEATRAS

www.opera.lt

A. Vienuolio g. 1, LT-01104 Vilnius

Tel. (8 5) . 262 07 27, (+370) 615 51 000, (+370) 612 46 614, info@opera.lt

VILNIAUS FESTIVALIAI

www.vilniusfestivals.lt

Ašmenos g. 8, LT-01135 Vilnius

Tel. / faks. (8 5) 212 7364, el.p. info@vilniusfestivals.lt

Spausdino | Printed by
UAB „Mardosų spaustuvė“

FESTIVALIO RENGĖJAI

FESTIVALIO KELIONIŲ ORGANIZATORIUS

FESTIVALIO VEŽĖJAS

FESTIVALIO VIEŠBUTIS

KONCERTŲ MECENATAI

Gediminas Kuprevičius

FESTIVALIO PARTNERIAI

INFORMACINIAI PARTNERIAI

VERSLO KLASĖ

ILIustruotasis
MOKSLAS

MOTERIS

RĖMĖJAI

Festivalio advokatai